

TELEFON:

MÜDÜRLÜK — İS. 203

NUSHASI HER YERDE 5 Kr.

14 Ağustos 1930 PERŞEMBE No. 19

Son Posta

İDARE: İSTANBUL NURUOSMANIYE ŞEREF SOKAĞI

HERGÜN NEŞROLUNUR

SON POSTA Halkın gözüdür: Halk bununla görür.
SON POSTA Halkın kulağıdır: Halk bununla işitir.
SON POSTA Halkın dilidir: Halk bununla söyler.

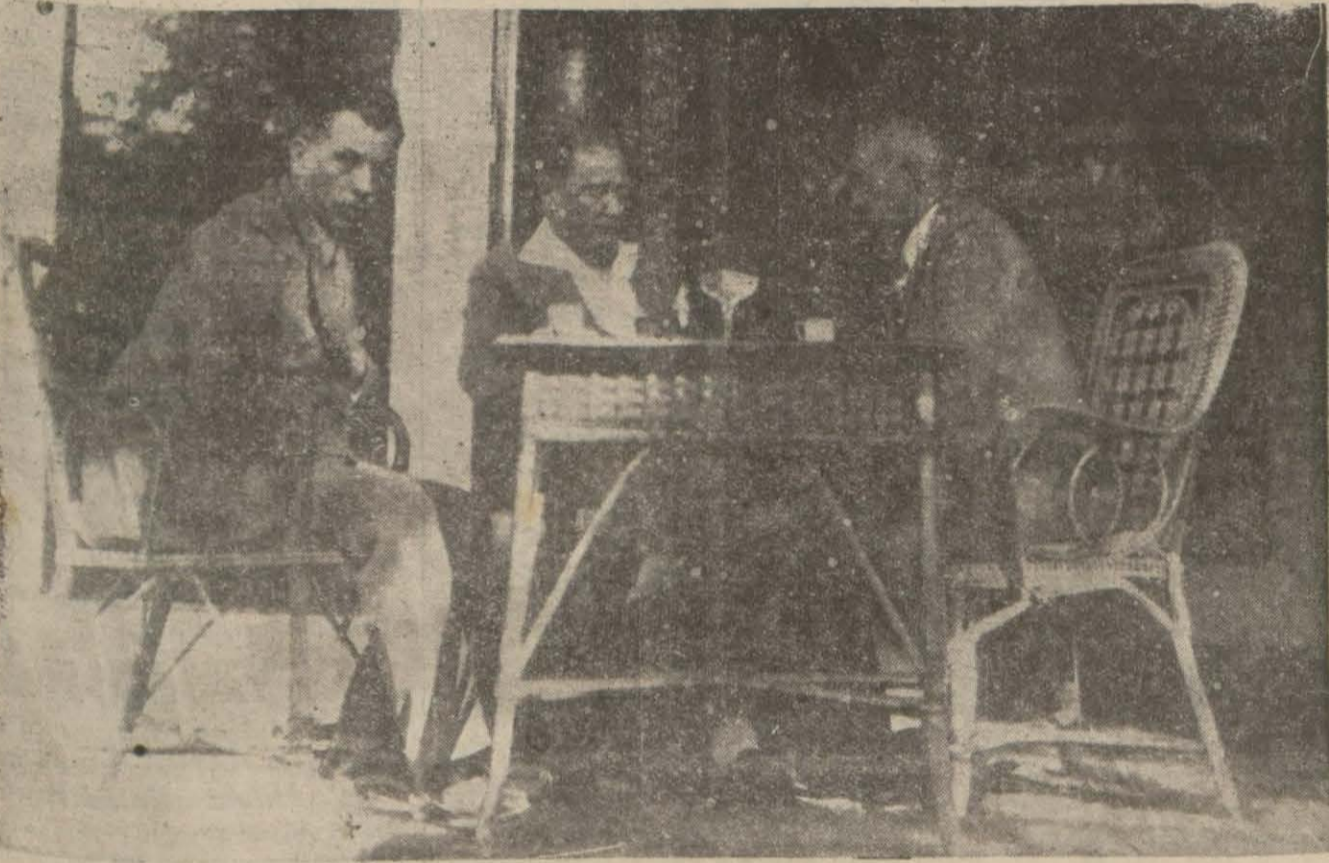
İSTANBULLULARA MÜJDE

Fethi Bey iktidar mevkiine gelecek olursa Şehremimizi intihapla seçebileceğiz. Bunu kendisi teyit ediyor. İç sayfamızda okuyunuz.

İzmir Mutemedi Salih B. Tekzip Ediyor:

“Yeni Asır Gazetesinin Yazdıkları Baştan Başa Uydurmadır,”

“Yeni Firkanın Teşekkül Edeceğini Biliyordum,” Cümlesinden Baska Bir Şey Söylemiş Değildir.

Dün H.F. İzmir mutemedi Salih beye atfen İzmir gazetelerinden birinde çıkan beyanatı yazmış ve bu beyanat karşısında büyük bir hayrete düştüğümüzü kaydetmiştik. Derhal tahkikini

ve tekzipini istemiştik.

Filhakika Salih bey:

— Yeni fırka bizim müsaademizle teşekkül etmektedir, diyordu.

Aradan 24 saat geçmeden

Eşya Alım Satımında Hararet Acaba, Halk Malını Niçin Satıyor?

Manzara, Emanete ait Sandal bedesteninin girilecek kapısını gösteriyor. Bu kalabalık Bedestene getirilen ve kelepirciler addedilen bir ev eşya-

sının etrafına biriken kelepircilerdir.

Son zamanda, halk pek çok eşya sattığı için bu gibi kelepircilerin miktarı da çok artmıştır.

İzmir mutemedi Salih beyin bir tekzip mektubunu gördük. Salih beyin bu mektubunda söyledikleri şunlardır:

“Yeni Asır gazetesinin dünkü nüshasında “Yeni Fırka,” ve “İzmir mutemedine göre danışıklı dövüş,” serlavhaları altında bana atfen neşredilen beyanatı hayretle okudum. Dün Yeni Asır gazetesi mün-tesiplerinden yalnız Behzat Bey Türk Ocağında konferans salonu önünde beni gördü, yeni bir firkanın teşekkülünden haberdar olup olmadığımı sorunca; “Evet daha evelden haberim vardı.,” cümlesinden başka hiçbir şey söylemedim ve bu esnada yanımda daha birçok zevat hazırdu, başka şekil ve surette de bir muhavere cereyan etmemiştir.

Henüz resmen teşekkül etmeyen bir fırka hakkında esasen ne söylenebilir? Binaenaleyh (Yeni Asır)da namıma izafeten yazılan mülakat kim bilir hangi saikin ve hangi maksadın tesirile baştan başa uydurma ve muhayyel bir şeydir.

Keyfiyetin tenvir ve tavzihi maksadile bu tekzipimin gazetenize geçirilmesini rica ederim muhterem efendim.

İzmir Vilâyeti fırka mutemedi: Salih,

Müller Raporu

Alman mütehasssının yazdığı rapor “7. inci sayfamızdadır. Okuyunuz.

50 Bin Lira

İzmir Gümrüğünün Zararı Bu Kadar

İzmir, 10 (Hususi) — Gazetemizdeki İzmir gümrüklerinde bir dalgınlık yüzünden yapıldığı yazılan (150) bin liralık suiistimal etrafında burada tetkikat yaptım ve salâhiyetlerle görüştim. Şu neticeye vardım:

Zarar (50) bin lira üzerinde oynuyor. Bu da, yeni gümrük kanununun tatbikatında yapılan hatalardan ileri gelmiştir. Bu paranın (10) bin liralık kısmı, doğrudan doğruya gümrükler umum müdürlüğünün alâkasızlığı yüzünden hazineye girememiştir.

Burada alâkasızlık kelimesi kullanmakta haklıyım. Çünkü hükümetimizle Litvanya hükümeti arasında akdedilen gümrük itilâfnamesi geç tebliğ edilmiştir. Bura idaresi gümrüğe gelen mallar üzerinde eski tarifenin tatbikinde devam etmiş (10) bin liralık bir zıyan olmuştur.

40 bin lirada, eski ve yeni tarife tatbikatının yanlışlıklarından ileri geliyor. İzmirde bir tetkiç heyeti gelmiş ve tetkikata başlamıştır. Salâhiyettar bir zat, hazine aleyhine vuku bulan zıyanın kısmen telâfi edilebileceğini söyledi.

Yangın

Dün Gece 100 Bin Liralık Zarar Verdi

Akşam saat (19) da Galata yölcü salonu karşısındaki Bekliyan hanında Baküs şirketi memurlarından Zafiri Malino ve hamal Ferruh tarafından Frenkliyan Efendiye ait müs-kirat deposu önünde yakılan yarım çuval kâğıt parçalarının kıvılcımları deponun kapısı aralığında içeri girerek binanın tutuşmasına sebep olmuştur. Deaoda bulunan konyak, şarap, şampanya gibi içkiler tamamen yanmıştır.

Zarar (100,000) lirayı geçmektedir. Beyoğlu etfaiyesi yangını ancak saat (22) de söndürebilmiştir. Gerek yanan içkiler ve gerek bina (90,000) liraya sigortalıdır. Zafiri, Malino ve Ferruh yakalanmış, tahkikata başlanmıştır.

KUPON: 19

“SON POSTA” NİN “1000” LİRALIK KUR’ASI

Bugünün Meselelerinden

Şeker Fabrikaları Millete Kaça Mal Oluyor?

Memlekette inkişafa müsait olmayan sanayiim himayesi yüzünden devlet hazinesinin ne kadar büyük bir ziyaa uğradığını anlamak için şeker fabrikaları kadar güzel bir misal olamaz.

Birkaç gün evvel, Alpullu ve Uşak fabrikalarını yaşıtmak için her vatandaşın okka başına otuz kuruş vergi verdiğini kaydetmiştik.

Hariçten gelen şekerler için verilen bu vergi doğrudan doğruya milletin hazinesine intikal etmektedir. Fakat yerli şeker için hal böyle değildir. Aradaki bu otuz kuruşluk büyük fark münhasıran sahiplerine ait kalmaktadır.

Bugün şeker fabrikalarının bu himayenin fevkinde ve hariçinde olarak devlet hazinesine, yani millete yüklettiği diğer külfetlerden bahsedeceğiz:

Yeni çıkan şeker şirketi hakkındaki kanunda hazinenin mevcut fabrikalardaki matlubatını karşılık göstererek (2,500,000) lira sermaye ve (1,500,000) lira avans vereceği yazılıyor. Bu kanunu okuduğumuz zaman hazinenin bu fabrikalarda (4,000,000) lirası olması lâzımeleceğini anladık, ve hangi fabrikada milletin ne kadar parası olduğunu tahkik ettik. Bugün için, Alpullu fabrikasındaki paralar hakkında şu neticeye vardık:

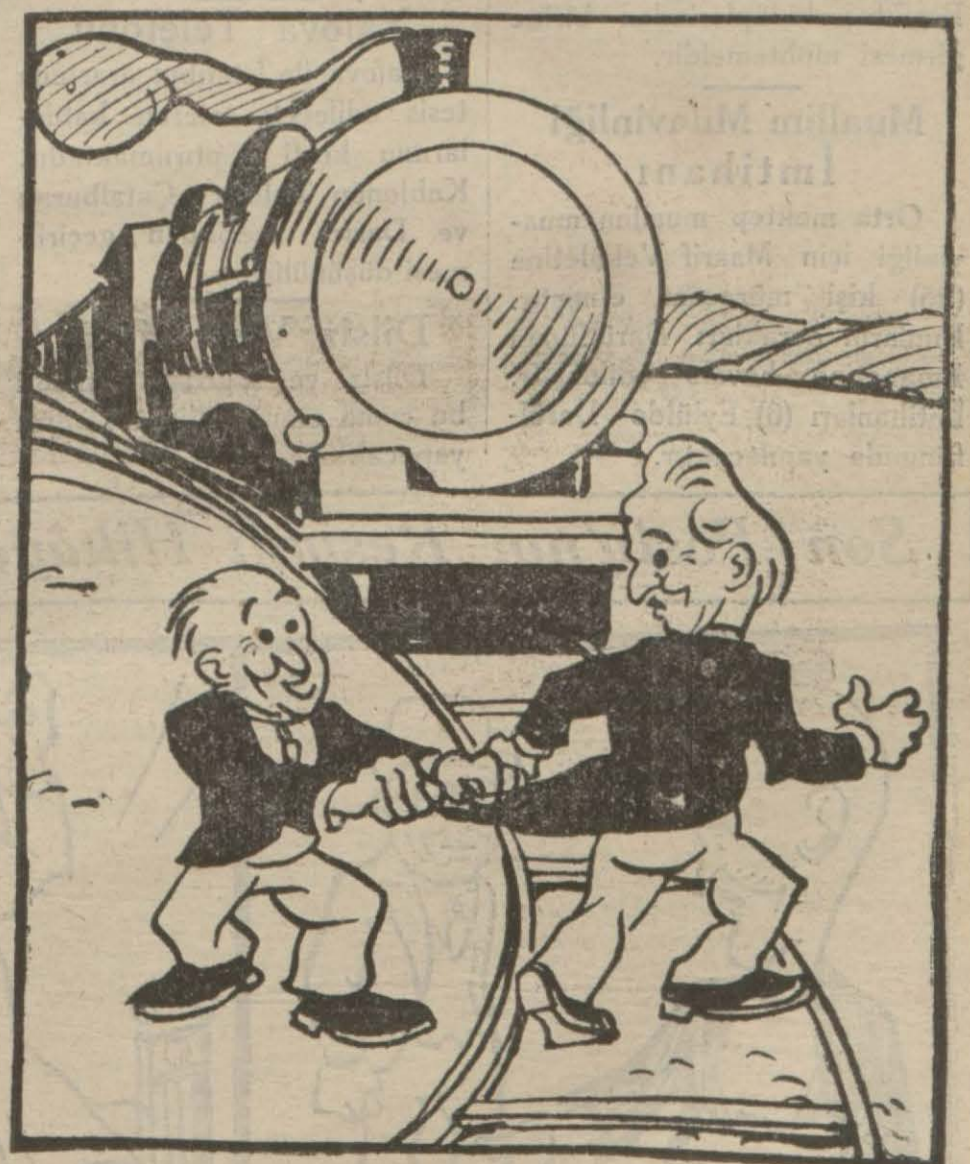
Bu fabrikanın gerek çıkardığı şekerlere mukabil ve gerek aşıktan hazineden aldığı paralar (3,000,000) liraya balığ oluyor.

Şirketin (929) senesi bilançosunda yaptığımız tetkikata nazaran fabrikanın (929) kârı olarak (900,000) liranın kayıtlı olduğunu görürüz.

Bu paradan idare masrafları ve muamelâti naktiye masrafları namile (283,000) lira gibi mühim bir para çıktıktan sonra geriye kalan paranın (300,000) lirası safi kâr ve (270,000) lirası da amortisman tefrik ediliyor ki bu da hissedarlar için sermayeye inkılâp eden ayrıca bir kâr demektir.

[Devamı 6 inci sayfada]

Şimendifer Siyaseti

Yeni fırka — Aman Paşam... Çekilmezsen bu ejderha seni ezecek... Şöyle biraz kenara buyur.

Ankara, 13 (Telefon) — Maliye Vekili Saraç Oğlu Şükrü Beyin Paris Sefirliğine Tayini Söyleniyor. Ondan Münhal Kalacak İzmir Meb’ usluğuna Fethi Beyin Namzetliğini Koyması Muhtemeldir.

ŞARKA AİT HABERLER

3 üncü Sayı-fadadır.

Halkın Sesi

Şark Harekâtı
Ve Düşünceler

Kıtaatımız, iki gündenberi Ağrı ve Aybey dağlarını demir çember içine almak üzere harekete başladılar.

Bu harekât hakkında karierimizin fikirlerini toplamayı faydalı bulduk. Aldığımız cevapları neşrediyoruz:

Münip Derviş Bey (Doktor) Ordumuz, eşkiyayı tenkil etmek üzere İran topraklarına girdi. Bu işgal hüsnü niyetle oluyor.

Arada bir anlaşamamazlık hasıl olur da harbetmiye muztar kahrşak - ki buna, bugünkü vaziyette hiç bir ihtimal verilemez - seve seve vazifemizi yaparız.

Kâzım B. (Bergama'lı) — Gazeteleri okumadığım için bir şey söyleyemem. Esasen yüksek siyasete benim aklım ermez.

Sadrettin B. (Aksaray harikzedegân apartmanı (1) inci daire) —

Hükümetimizin eşkiyayı ezme istemesi ve bunun için harekâta geçmesi doğrudur. Ancak, bu harekâtın başka bir devletle harbe inkılâp edeceğini zannetmiyorum.

Sadık B. (Cumhuriyet gazetesi karşısında) —

Hudutlarımızın her zaman emin bir şekilde bulunabilmesi için askerî harekâta ihtiyaç vardır. Taki eşkiya baş kaldıramasın.

Yalnız tenkil meselesi dostane bir siyasetle halledilebilirse bu yol takip edilmelidir.

Kara Ali'ye Dair

Dünkü nüshamızda sporcu Kara Ali'nin Yunanistan'dan şehrimize geleceğini yazmıştık. Kara Ali daha evel ve tahmin edilen yolun haricinde bir tarikle gelmiştir. Fener veya Beşiktaş kulüplerinden birine girmesi muhtemeldir.

Muallim Muavinliği
İmtihanı

Orta mektep muallim muavinliği için Maarif Vekâletine (25) kişi müracaat etmiştir. Bunların evrakları Darülfünun Emanetine havale edilmiştir. İmtihanları (6) Eylülde Darülfünunda yapılacaktır.

Yeni Fırkanın
Ankara Teşkilâtı

Ankara, 13 (H. M.) — Serbest Cumhuriyet fırkası, Ankara teşkilâtını yapmaya Ankara meb'usu Talât Beyi memur etmiştir. Talât Bey buraya gelmiştir.

Yeni Fırka Ve
İzmir Efkarı

İzmir, 11 (H.) — Paris sefiri Fethi Beyin "Serbest Cumhuriyet Fırkası" namı altında bir fırka teşkil edeceği hakkındaki haber; Burada umumiyet itibarile müsait tesir yapmıştır. İktisadi, sinai ve mali işlerin birçoğunun cevlangâhı olan İzmir, ötedenberi samimiyet dahilinde iki fırka teşkil edilmiş bu memleket için nafi olacağı kanaatini taşıyordu... Cumhuriyet Halk Fırkası elemanları dahi aynı mütaleada bulunuyorlar.

Sahibi ve baş muharriri bulunan Denizli mebusu Haydar Rüştü Beyin yeni fırkaya iltihakı sebebiyle (Anadolu) gazetesi tabiatile yeni fırkaya taraftar olacaktır.

(Yeni fırka) serlevhalı makalesi (Hizmet) in de zımnen sola temayülünü gösteriyor..

Memleket ve idare hayatında mühim bir tesir yapacak olan bu hadiseler hakkında muntazaman malûmat vereceğim..

Melih Hüsnü

Balıkçıların
Toplantısı

Balıkçılar cemiyeti, mal sahiplerini 21 Ağustosta bir toplantıya davet etmiştir. Bu toplantıda yeni alamana mevsimi geldiği cihetle bazı derileri hakkında görüşecekler ve aralarında bir kooperatif esasları tesbit edeceklerdir.

Yalova Telefonu

Yalova ile İstanbul arasında tesis edilecek telefon kablolarının keşfi yapılmaktadır. Kablonun Yalova - Çatalburnu ve Darıca üzerinden geçirilmesi düşünülmüştür.

Dilsiz Ve Sağırlar

Dilsiz ve sağırlar cemiyeti bu cuma umumî bir toplantı yapacaktır.

İstanbulullara Müjde Veriyoruz
Günün Birinde Fethi
B. Başvekil Olursa..Şehremimizi Reyle İntihap
Etmek Hakkına Malik Olacağız

Yalova, 13 (H.M.) — Serbest Cumhuriyet fırkasının programı neşredildikten sonra gazetecilere düşen en mühim vazife bu programın tarzı tabiki hakkında Fethi Beyden tafsilât istemek oldu.

Fethi B. kendisinden istenilen tafsilât.

Büyük bir nezaketle verdi. Bu tafsilât içinde İstanbul ve Ankara halkını en fazla alâkadar edecek olan noktada Şehremizin vaziyetlerine temas eden noktadır.

Fethi B. demiştir ki: — Şehremizin halk tarafından intihap edilmesine taraftarım.

Şu halde, günün birinde Fethi B. iktidar mevkiine gelececek olursa sözünü tutan bir devlet adamı olduğuna nazaran şehremimizi seçerek başımıza getireceğiz demektir.

Bu mesele haricinde Serbest Cumhuriyet fırkası liderinin verdiği tafsilât birkaç satırla hulâsa edilebilir:

1 — Millet Meclisine ilâveten ayan meclisinin teşkiline taraftar değilim.

2 — Adliyenin tam bir istiklâlde sahip olmasını isterim.

3 — Para meselesinde yapılacak şey paramızın istikrarıdır. Devlet Bankası teşkili yerli bankalara yardım için sonra gelebilir.

4 — Dünyu umumiyeye meselesinin halli, paramızın istikrarını temin ettikten sonra kolaydır.

YENİ FIRKANIN PROGRAMI VE TESCİLİ İÇİN VİLÂYETE
VERDİĞİ İSTİDANIN SURETİ ALTINCI SAYFADADIR

Hırsızlık Vak'aları

24 saatte üç hırsızlık vak'ası olmuştur. Şunlardır:

1 — Sirkeci'de Kütahye otelinde oturan Çanakaleli Ali Efendinin odasında asılı ceketinin cebinden (18) lirası çalınmıştır.

2 — Bahçekapı'da Mercanof hanında 1 numarada oturan kahveci Ahmet efendinin evine hırsız girmiş, 2 takım elbise, bir düzene kravat, yarım düzene çorap çalmıştır.

3 — Aksaray'da Kadayıfçı İsmail ağanın dükkânına giren Yahya isminde biri çekmece-nin gözünü hasılatile beraber alarak kaçmaya başlamıştır. Çıraklar hırsızın arkasından koşmuşlar; Şekerci sokağında yakalamışlardır.

İngiltere - Hindistan
Kablosu

İngiltere - Hint kablosu Sırbistan'a kadar gelmiştir. Memleketimizden de geçirilmesi düşünülen bu kablo için hususi surette görüşülmektedir.

Balık Hali

Balık halinin yerini tayin etmek için balıkçılık mütehasşis tetkikat yapacaktır. Fatih için bir meyil vardır.

İlk Mekteplerin
Açılması

İstanbul'daki ilk mektepler birinci teşrinin birinde derslere başlayacaklardır (15) eylülde itibaren talebe kayıt ve kabul olunacaktır.

İntihar Teşebbüsü

Bu sabah Kadıköyünde Sövuçlü Çeşme caddesinde kunduracı çağa (17) yaşında Nuri Ef. tabanca ile ve intihar kastile kendini sağ kaşu üzerinden vurmuştur. Nuri Ef. Tıp fakültesine yatırılmıştır.

Yerli Mallar Sergisi

Sergiyi dün akşam saat on altıya kadar 7800 kişi ziyaret etmiştir.

Yeni Fırkanın
İstanbul Teşkilâtı

Yalova, 13 (M. H.) — Serbest Cumhuriyet fırkasının İstanbul teşkilâtını yapmaya sabık İstanbul Şehremini Ali Haydar Beyin memur edilmesi ihtimalinin kuvvetli olduğu kaydedilmektedir.

Sünnet Düğünü

Ortaköy İnönü mektebinde güzel bir sünnet düğünü yapılmış, Muallim mektebi son sınıf talebesi de muvaffak bir temsil vermiştir. Sünnet edilenler (20) çocuktur.

Oda İntihabı

Dün başlayan Ticaret odası münhal azalıkların intihabı bugün devam edecek ve neticelenecektir.

Yankesicilik

Dün Firuzga'da Sabuncu sokağında elinde horoz ile geçmekte olan Galkos efendinin yanına bir kadın yaklaşmış ve horozu pazarlık ederken (62) lirasını aşırmıştır.

Bir İstifa

İzmir Ocak Heyeti, Çekildi

İzmir'de bir hadise var. Türk ocağı idare heyeti, ocağın gazinosunu kiraya vermiş. Burasını tutan kimse de, müşterilere rakı veriyormuş. Bazı İzmir gazeteleri, sarhoşlukla burada vak'a çıkarıldığını ileri sürerek bu hale itiraz etti. Bunun aksini isteyenler de bulundu.

Çünkü bazılarına göre ocak bir mabettir. Bazılarına göre ise bir kulüp. Nihayet meseleyi yakından tetkik etmek için Hamdullah Suphi B. de İzmir'e gitti.

Haber veriliyor ki H. Suphi B. bu mesele etrafında bir konferans vermiş. Ve:

— Ocak'ta değil rakı içmek içilebileceğini hatıra getirmek dahi hatadır.

Demiş. Bunun üzerine konferans salonunu terkeden idare heyeti istifa etmiş.

H. Suphi Bey sözünün, her ne kadar umumî manada alınmasını ve istifadan vaz geçmesini istemesi ise de İzmir ocak heyeti kararından dönmemiştir.

Günün Tarihi

Başvekil
Yalova'da

Yalova, 12—Başvekil İsmet Paşa, Pendik kâtibi umumî Tefik B. tarafından karışılmış, Sakarya istimbote buraya gelmiş iskelede Saffet, İbrahim, Kültür Ali, Ali (Afyon) Hasan, Rüsuhi ve İsmail Hak tarafından istikbal edilmiştir. B. vekil yarı yolda Fethi B. ile 13, samimiyetle kucaklaşmıştır.

Reisicumhur Nezdinde— Başvekil saat dörde doğru reisicumhur Hazretlerini ziyaret etmiş ve yarın saat kalmıştır.

Maarif Vekili— Ankaradan hareket etmiştir. Doğru Yalova'ya gidecektir. Avrupa seyahatinden vazgeçmiştir.

Atina Sefirimiz — Bir rivayete göre münhal bulunan Varşova sefaretine tayin edilecek, yerine de Hariciye birinci şube müdürü Esat B. gelecektir.

Yeni Tahran Sefirimiz— Hüseyin B. bugün Sofya'dan şehrimize gelecektir. Tahrana gitmeden evel bir ay mezuhiyetle Avrupa'ya hareketi ihtimal dahilindedir. Bulgar gazeteleri Hüseyin B. in çok lehindedir.

Darülbeydi — Atınaya 45 eserlik bir Repertuar göndermiş. Kendisine bu seyahatini yaptırarak olanlara hangi eserleri istediklerini sormuştur.

Demir Ali Bey — İstanbul'da mezunen bulmaktadır. Polis müdüriyetine tayin edileceği rivayetinden haberi olmadığını söylemiştir.

Firari İstanbul Rumları — Atina hükümetinin bir tebliğine göre Türk - Yunan itilâfının taadikinden itibaren Yunan tabiiyetini ihraz etmişlerdir.

Cidde Mümessilimiz — Memduh Bey vefat etmiştir.

Şarayı Devlet — Azasından Esat Bey vefat etmiştir.

İlk Üzüm — Bin sandık olarak ihraç edilmiştir.

Bulgar Kırılı — Sofya sefirimizin şerefine bir ziyafet vermiştir.

Şemdinan Kaymakamı — Hakkâri vali vekilliğine tayin edilmiştir.

Hayat Pahalılığı — Ticaret odasının yaptığı hesaba göre 1914 senesine nazaran 140 defa fazla.

Berberler Cemiyeti — İdare heyetinin istifa ettiği haberi yayıstır.

Darülfünunda Kayıt Muamelesi — Eylül iptidasında başlayacaktır.

Segrisefain Müdürü — Yalova'ya gitmiştir.

İstanbul Rumları — Yarından itibaren etabli vesikası almaya başlayacaklardır.

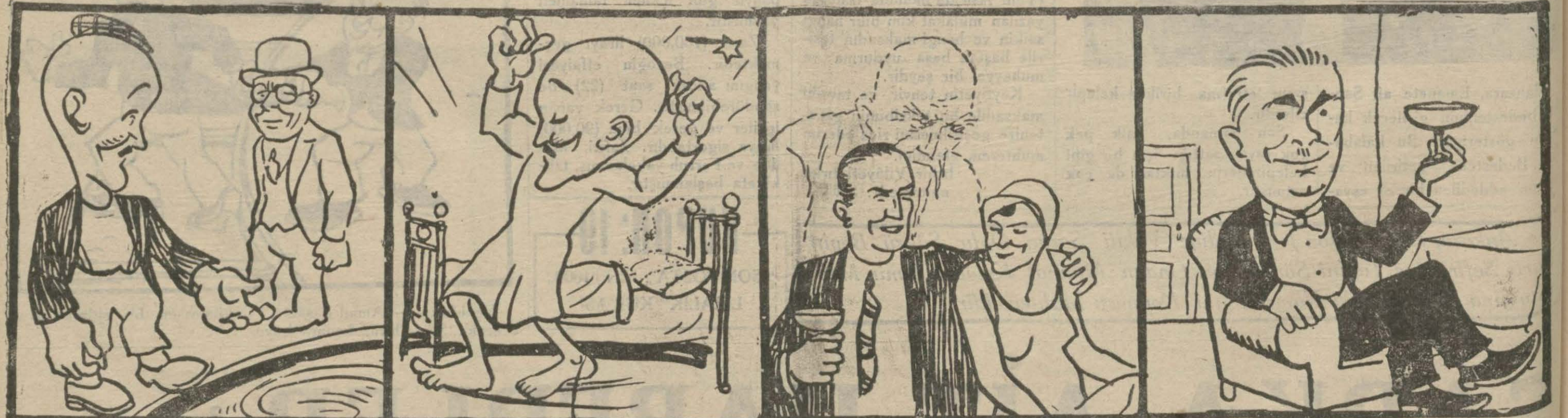
Mübadillere Para Tevzii — Meselesi dün de halledilememiştir.

Karısını Öldüren — Hikmet Efendinin muhakemesi bugün yapılacaktır.

Tramvay Kazası — Pangaltı'da dün saat 17 de Şişli - Tünel hattına işleyen (584) numaralı tramvay araba başı (10) yaşında Aziz oğlu Haydara çarparak yaralanmıştır. Vatman tutulmuştur.

Son Posta'nın Resimli Hikâyesi:

Pazar Ola Hasan B. Yalova'da

1 — Hasan Bey - Sadullah Bey, Yalova suyunun ne hassaları var?

Sadullah Bey - Bu suyun içinde "Radyo - aktivite", denen bir hassa vardır.

2 — Sadullah Bey - Bu sudan içen hastalar, bu suda banyo yapan hastalar, tez günde şifa bulurlar, birşeycikleri kalmaz, ne ağrı, ne sızı, ne sancı hepsi geçer.

3 — Sadullah Bey - Bu sudan içen, bu suda banyo yapanlar, evel Allah, güçlü kuvvetli olurlar, tutuklarını koparırlar, büyük bir iktidar kazanırlar.

4 — Sadullah Bey - Bu sudan içen, bu suda banyo yapan siyaset adamları, fırkacılar da iktidar mevkiine geçerler, meb'us, Başvekil, herşey olurlar. Hasan Bey - Şimdi Fethi Beydeki faaliyetin sebebi anlaşıldı.

Hergün

Programın Maddeleri Arasında

M. Zekeriya

Serbest Cümhuriyet fırkasının programı bugün nesredildi. Bu programın C. H. fırkasının programından ayrıldığı yer sadece tatbikata ait olan kısımdır. Hatta tatbikat kısmında bile bazı maddelerin İsmet Paşa hükümeti tarafından icrasına teşebbüs edilmiştir.

Bu itibarla bu fırka C.H. fırkasına değil, sadece o fırkanın programını muvaffakiyetle tatbik edemeyen hükümete karşı teşkil edilmiş bir fırkadır.

Bu programa göre Fethi Beyin belli başlı yapmak istediği şeyler şunlardır:

1 — Programın üçüncü maddesinden: "Büyük nafıa teşebbüsleri masraflarının yalnız bir nesle tahmilinden iktisap edilecektir."

Bunun manası şudur:

İsmet paşa hükümeti Nafia işleri için yüz milyonlarca liralık bir program yapmıştır. Bu programı tatbik için muhtaç olduğu sermayeyi kısa vadede istikraz mahiyetini haiz olan ihalelerle yapmaktadır. Bu şekil bütün bu masrafları bugünkü nesle yüklemektedir. Halbuki bu inşaatın gelecek nesiller de istifade edecektir. Binaenaleyh bu masrafları uzun vadeli istikrazlar yapmak suretile gelecek nesillere de teşmil etmek lâzımdır. Yani istikraz yapmalıdır.

2 — Dördüncü maddeden: "Fırka memleketimizde iş görmek isteyecek hariç sermayeye yol açmak azimindedir."

Bunun manası şudur: Memlekete ecnebi sermayesinin azamî mikyasta girmesi temine çalışılacak ve bunlara karşı hükümetin gösterdiği müşkülât gösterilmeyecektir.

3 — Beşinci maddeden: "Fırka vatandaşların refahına malî ve iktisadî her türlü teşebbüslerine engel olan hükümet müdahalelerini kabul etmez."

Bunun manası şudur: Yeni fırka ticarete serbest taraftardır. İhissarların ve hükümet teşebbüslerinin aleyhindedir.

4 — Onuncu maddeden: "Fırka hariç siyasetinde Cemiyetî Akvam müessesesiyle daha sıkı surette teşriki mesaiye ehemmiyet verecektir."

Bunun manası şudur: Yeni fırka Türkiyenin Cemiyetî Akvama girmesine taraftardır.

Programın diğer maddeleri taferruata ait malûm şeylerden ibarettir.

Fakat yukarıya kaydettiğimiz maddeler Serbest Cümhuriyet fırkasının bariz bir surette hususiyetini gösteren ümudleri ihtiva etmektedir.

Bu ümudeler bize S. C. fırkasının sağ mı, yoksa sol bir fırka mı olduğunu anlatmaya kâfidir.

Burhanettin B.

İktisat Vekâleti İstanbul Sanayi müfettişlerinden Burhanettin Bey bazı mühim mesailin tetkiki için Vekâletçe Ankara'ya çağırılmıştır.

Kadın Tayyareci

Londra 12 (A. A.) — Kırık kadın tayyareci mis Anny Conson'u kabul etmiş, kendisine nişan vermiştir.

Son Posta'nın Resimli Makalesi:*** Hayat Fırtınası ***

1 — İptidai insanlar ağacın altına yatar, tabiat gıdalarının ağızlarına temasını beklerler.

2 — Zengin çocukları herşeye hazır konar, düşünmeye ve çalışmaya lüzum görmeksizin yaşarlar.

3 — Fakat küçüklüktenberi büyük fırtınalarla mücadeleyle mecbur olanlar hayatın büyük müşkülleriyle çarpışmaktan da çekinmezler.

4 — Hayatın müşküllerinden korkmayan adam muvaffakiyetin yolunu bilen adamdır. Muvaffak olmak isterseniz müşküllerle çarpışmayı öğreniniz.

BUGÜNÜN TELGRAF HABERLERİ**Yalovada Fırka İctimai İsteniyor**

Yalova 13 (Hususi) — Halk Fırkasına mensup meb'usların buraya gelmeleri devam ediyor. Meb'uslar, aralarında hususî toplantılar yaparak vaziyeti hararetle surette münakaşa ve müzakere ediyorlar.

Fırka meb'uslarının, burada, umumî bir içtima yapılmasını istedikleri şayidir.

Fethi B. Yakında Nutuk Söyliyecek

Yalova, 13 (H.M.) — Fethi Bey Serbest Cümhuriyet fırkasının programını madde madde izah etmek üzere pek yakında bir nutuk söylemesi beklenmektedir.

ÜÇÜNCÜ BİR FIRKA RİVAYETLERİ

Yalova, 13 (H. M.) — Üçüncü bir fırka teşkili hakkında bazı rivayetler de veran etmektedir. Fakat bu rivayetler ancak meclis açıldıktan sonra tavazzuh edecektir.

R. 100**Kanada'da Sakatlandı**

Londra, 12 (A.A.) — R.100 işaretli balon Kanada'da yaptığı ceveldandan Monrale avdetinde tayyare meydanındaki direklerden birine çarpmış, bu musademede makinelerinden biri sakatlanmıştır.

Balon birkaç güne kadar diğer beş makinesini işleterek İngiltere'ye dönecektir.

Müthiş Bir Gemi

Londra 12 (A. A.) — Künar kumpanyasının yaptırdığı (75) bin tonluk transatlantik bir birinden ayrı üç makine ile işlesilecektir.

Gemi harp zamanında muavin kruvazör vazifesini görecek ve torpillere mukavemet edecek surette yapılacaktır.

Hint'te Kanlı Çarpışmalar

Londra, 12 (A.A.) — Daily Mel'in muhabiri bildiriyor:

Sünt eyaletinde müslümanlarla Hint müfirtleri arasında kanlı müsademeler olmuştur. İki haftadanberi birçok ölü ve yaralı vardır. Sükün ve intizam henüz iade edilmemiştir.

Şarkta Vaziyet Tavazzuh Etmedi Biraz Beklemek Lâzım Gelen Haberler Mütenakızdır.

Ankara, 13 (H.M.) — Şark vilayetlerimizin İran hudutlarına bitişik kısımlarında harekât hakkında dün verdiğimiz haberleri tazvih etmek lâzımdır:

1 — Kolordu kumandanına harekâta geçmesi için emir verilmiştir.

2 — Fakat bu harekât, İran hükümeti iki taraf kuvvetleri arasında teşriki mesaiyi kabul ettiği için itilâfın tarzı tatbiki hakkında yapılmakta olan fennî mükâlemelerin bitmesi akibinde yapılacaktır.

3 — Bu mükâlemeler Tahranda yapılmaktadır.

4 — İranın tahdidî hudut komisyonunda çalışan memuru bu mükâlemelerde bulunmak için (Beyazıt) tan Tahran'a gitmiştir.

5 — Bu mükâlemeler cereyan etmekle beraber Hariçîye

Vekâletimiz de İranın cevabî notasına diğer bir nota ile mukabelede bulunacaktır.

6 — Ağrı dağı civarında vaziyet değişmemiştir. Fakat muhasara altında kalan eşkiyadan bir kısmının İran toprağında açık bulunan gedikten savuşmuş olmalarına ihtimal verilmektedir.

7 — Vaziyet ancak birkaç gün sonra tavazzuh edecektir.

Bir Yangın**İzmir'de Halkı Telâşa Verdi**

İzmir, 12 (Hususi) — Gece saat (18) de birinci kordonda Tok pansiyonundan yangın çıkmış, bina yanmıştır. Buyüzdün halk büyük telâş geçirmiş, tram vaylar saatlerce işlemedi. Hadîsede kast görülüyor.

Behçet Bey Tütün Müdürü İzmirde

İzmir, 12 (Hususi) — Tütün inhisarı umum müdürü Behçet B. buraya gelmiştir.

Seyahatine sebep olarak idare namına fazla miktarda tütün almacağını söylemiştir.

Çocuklu amele kadınları için de bir yuva yapılacaktır.

Amerika'da Sıcaklar Düştü

Nevyork 11 (Hususi) — Sıcaklar birkaç gün daha devam etseydi mahsulât tamamen mahvolacaktı. Böyle bir nazik dakikada bugün derece hararet birdenbire düşmüş ve bazı yerlere bir miktar yağmur yağmıştır.

Hint'te Vaziyet.

Londra, 12 (Hususi) — Afrikaliler Peşaver'in varoşlarını İngilizlerin tayyare bombardımanına rağmen zaptetmişlerdir.

Rusya'da Hava Hatları

Novorosiski, 12 (Hususi) — Sibiryada dahilinde hava hatlarının birincisi Novorosiski ile Koçoneskstruva arasında açılmıştır.

Esham, Tahvilât Ve Nukut Borsasında

Dün Borsada 45 bin İngiliz liralık muamelesi olmuştur. Piyasa 1034 te açılmış ve 1034,5 kuruşla kapanmıştır. En yüksek muamele 1035 kuruştur. Fazla miktarda göze çarpmıştır. Bunun için cereyan eden muamelelerin birçoğu 1035 kuruştan olmuştur.

Borsa dahilinde dünyu muvabhide üzerine hararetle muameleler kaydolunmuştur.

Sabahleyin borsa haricinde 103 kuruşla satıcısı olan Dünyu muvabhide borsada 104 kuruşla açılmış ve bu fiyata bir hayli muamele cereyan ettikten sonra 107 kuruş kadar çıkmış bu fiyatta kapanmıştır.

Uzun zamandanberi Dünyu muvabhide üzerine borsa salonunda külliyyetli muamele olduğu ilk defa olarak görülmüştür.

İkramiyeli Demir yolları tahvilâtı 5,60, mülga Reji senetleri de 6,90 kuruşla çıkmış ve bu fiyata muamele görmüşlerdir.

Dedikodu

Sanki,
Hiç,
O Adamlar Değil!

Oh!.. bakıyorum da çoğu memnun! Yeni fırka programının her maddesini hararetle alkışlıyor, liderini tebrik ediyor, kâtibine ve hademesine varıncaya kadar, yeni fırka mensuplarını kahramanlar sırasına çıkarıyorlar.

Sanki bugünkü gazetelerde yazanlar, yepyeni adamlar... Sanki inhisarlar tesis edildiği vakit, bunların hiçbirini burada değildi de o vakit bunun için itiraz etmediler; sanki şimendifer siyasetinden bunların hiç haberleri yoktu; gazetelerinde koskoca resimlerle, koskoca serlâvhalarla şimendiferleri alkışlayan "memleketimizi demir ağırlarla örölmüş göreceğiz!," sözünü (36) punto harflerle hergün yazan bunlar değildi.

Meğer hepsi ne kızıl muhalifmiş te bizim haberimiz yokmuş.

Gayet iyi hatırlarım, sabah gazetelerinden birinde bir muharrir: "Buhran var mı?" diye bir makale yazmış ve iktisadî buhran olduğuna şiddetle itiraz etmişti. Şimdi aynı gazeteğe göre buhran da var, idaresizlik te var, inhisarlar da kötü, şimendifer siyaseti de kötü, herşey berbat vesselâm..

Aman yarabbil.. Hem de ne çabuk diller değişti, ne çabuk muhalif oldular; insan bu kadar süratle fikirlerini değil, elbisesini bile değiştiremez. Şeytan diyor ki, şu bir sene, hatta bir ay evvelki gazete koleksiyonlarını aç, Fethi beyin tenkit ettiği şeyleri, bu meslektaşların nasıl tasvip ettiklerini, hararetle alkışladıklarını ortaya çıkar ve hepsine sor:

"Bunları yazan siz değil midiniz?"

Siyasî havadaki en hafif değişikliği çabucak hissedene ve dönen bu meslektaşlara daha fazla itiraz etmek istemiyorum; çünkü yel değirmenlerinden farksız olan bu arkadaşlara hücum ederek Don Kişot vaziyetinde kalmak niyetinde değilim.

İmroz - Bozcaada Kablo-ları

İmroz ve Bozcaada kablo-larının tamiri için Posta Telgraf müdüriyeti Ercüment Nur vapurunu kiralamıştır. Fen müfettişi Hasan Bey tamirata nezaret etmek üzere vapurla Çanakkaleye gidecektir.

Dersiamların Maaşı

(65) yaşını dolduranların tekaüt edilmeleri hakkındaki kanun nazarı dikkate alınarak (65) yaşını dolduran dersiamlara üç aydır maaş verilmiyor. Sorulan suallere de cevap gelmemiştir.

Günün Müzayede Ve Münakasaları

■ Tıp fakültesine lüzumlu bir senelik eczayı tıbbiye — Mülga harbiye binasında İstanbul Darülfünna mübayaat komisyonu. S: 10
■ Satılık kule duvarı taşları — Şehremancî encümeni. S:10.
■ Halkah mektebinin üzüm mahsulü müzayedesine — Defterdarlıkta müessesatı iktisadiye mübayaat komisyonu. S: 14.
■ Emlâk satışı — Emniyet sandığı. S: 16.
■ 34790 kilo ekmecek pazarlığı — 3 üncü kolordu satınalma komisyonu. S: 16.
■ Tıp hastanesinin tamiri — 3 üncü kolordu satınalma komisyonu. S: 10.
■ 75 kilo un nümunesiyle 370 kilo satılık un — 3 üncü kolordu satınalma komisyonu. S: 16.
■ Beyazıtta ihzarî eczacı mektebi tamirata — 3 üncü kolordu satınalma komisyonu. S: 16.

İster İnan, İster İnanma!

Bu kadının erbisesi sadece (25000) boncuktan yapılmış, bir santim bile kumaş kullanılmamıştır.

DÜNYA AHVALI

İŞSİZLİK

İngiltere'yi Bugün Sıkan En Büyük Derttir.

Umumî harpten sonra İngilterenin başına bir işsizler belası çıktı. Senelerdenberi, her sene adedi bir az daha artan bir işsiz orduyu var ki, İngilizler bu kütleli beslemek mecburiyetini duyuyorlar.

Buna iki sebep gösteriliyor: 1 — Hükümetin piyasayı himaye etmemesi.

2 — Pahalıya malolan İngiliz eşyasının alıcı bulamaması, binnetice İngiliz fabrikalarının amele çalıştırmaması. İşsiz amelenin miktarı (2) milyonu geçmiştir.

Hava Manevrası

Dünden itibaren İngiltere ufuklarında muazzam tayyare manevralarına başlanmıştır.

Manevralar daha ziyade gece yapılacaktır. Bu suretle, geçen seneye nazaran İngilterenin elindeki hava kuvvetleri tecrübe edilecek, hariceten yapılacak taarruzlara karşı tesirlerinin derecesi anlaşılacaktır.

İtalya'da Temizlik İsteniyor..

Faşist fırkasında temizlik yapmak lâzımgeldiğini yazdığı için bir İtalyan gazetesinin nushaları top atılmıştır.

Avusturya Halkı İkiye Ayrılıyor

Avusturya halkı bugün iki kısma ayrılmıştır:

1 — Sosyalistler,
2 — "Haymver," denilen milliyetperverler.

Sosyalistler, hep ameleye ehemmiyet vermektedir. Koydukları kanunlarla ev kiralarnı eşya, fiatlarını hep amele menfaatine göre tayin etmişlerdir.

Bu halden memnun olmayanlar da (Haymver) denilen zümreyi vücuda getirmişlerdir. İki taraf birbirine karşı, şimdi daimi surette mücadele halinde. İki tarafın da silâhli, mitralyözülü kuvvetleri vardır. Birbirinin üstüne atılmak için fırsat beklemektedirler. Hükümet son zamanlarda (Haymver) grupunun reisi Alman miralâ: "Pabst,"ı hudut haricine çıkardığı için, vaziyet daha ziyade gerginleşmiştir.

Kıralın Ziyareti

Bu ay nihayetinde Sırp kralı Aleksandr'ın, Bükreş'e gelerek kral Şarlı ziyarete edeceği haber veriliyor.

Harp Hazırlıkları

Fenlândiya hududu üzerinde Rus askeri toplandığı işaa edilerek endişeli haberler yayılmaya başlanmıştır. Bu haberi veren "Uzi Süomi," isimdeki Fenlândiya gazetesidir. Bu arada, askeri yolların tamir edildiği, müstahkem mevkiiler yapıldığı da kaydolunuyor.

Çin'in vaziyetinde yeni bir değişiklik yoktur. Cenubî Nankin hükümetine isyan eden jeneraller, Şankay-Şek orduları ile çarpışmakta devam ediyorlar. İnsan kanı su gibi akıyor.

İngiliz ordusu, Danimarkalı bir mühendisin keşfettiği yeni bir mitralyözün tecrübelerini yapmaktadır. Bu mitralyöz, diğerlerine nisbetle hem çok daha hafif, hem de namlusunu (12) dakikada değiştirmek kabildir.

ŞEHREMİNİ OLSANIZ NELER YAPARSINIZ?

Sokaklar Temizlenirken

Vaziyet İki Şekil Gösteriyor

TAYİN VE İNTİHAP ARASINDAKİ FARK

Şehir halkının ihtiyacını giderecek Şehremini değil belediye reisidir.

Baştaki sözü söyledikten sonra bilmem artık Emin olursanız, sualine cevap vermek lâzım gelir mi?

Maamafih düşüncelerimi söyleyeyim:

Emin olsaydım mevkiimi kuvvetlendirmeye çalışırdım. Beni tayin edenlerin, tayine amil olanların, azlime tesiri olabileceklerin şikâyetlerine mahal bırakmıyacak şekilde memnuniyetlerini celbe çalışırdım.

Meselâ: Ziyafetler verir, bu gibilerin daimi surette gelip geçtikleri, oturdukları muntakalarda belediyeciliğin üzerime yüklediği teknil işlerin tamamen tatbikine gayret eder, alt taraflarına ehemmiyet vermezdim.

Siz Olsanız Ne Yaparsınız?

Bu şehir sizindir. Şehrin sıhhati, güzelliği ve ihtiyaçları en ziyade onun içinde yaşayanlar âlakadardır. Fakat şimdiye kadar hiç kimse size, şehrinizi güzelleştirmek ve şehir dahilinde medenî bir insan gibi yaşayabilmek için ne düşündüğünüzü sormamıştır.

İşte biz size bu imkânı veriyoruz. Ve içinde yaşadığımız, her derdine ortak olduğunuz bu şehirde bir an için: "Şehremini olsanız ne yaparsınız?", sualini soruyoruz.

Maksat, Şehremanetine çatmak, veya şuna, buna tariz etmek değildir. Sadece şehir halkının, kendi şehirleri için ne düşündüğünü anlamak ve bu suretle şehrin dertlerini yakından görüp anlayarak onların çarelerini aramaktır. Şehrinizin güzelleşmesini istiyorsanız bu suale cevap veriniz.

birde bir an için: "Şehremini olsanız ne yaparsınız?", sualini soruyoruz.

Maksat, Şehremanetine çatmak, veya şuna, buna tariz etmek değildir. Sadece şehir halkının, kendi şehirleri için ne düşündüğünü anlamak ve bu suretle şehrin dertlerini yakından görüp anlayarak onların çarelerini aramaktır. Şehrinizin güzelleşmesini istiyorsanız bu suale cevap veriniz.

Şehrinizin güzelleşmesini istiyorsanız bu suale cevap veriniz.

Fakat (Muhterem Zekeriya Beyin geçenlerde bahsettiği Matbuat cemiyeti misilli intihapı kasdetmiyorum.) bu mevkie intihapla gelecek olsam, bir belediye reisi sıfatile yapacağım.

Birincisi, Eski Bir Sistemdir İKİNCİSİNDEDİR Kİ HALKFAYDA GÖRÜR

larım, gayem itibarile aynı olmakla beraber netice itibarile daha başka olurdu.

Emin olduğum zamanki gibi gene mevkiimi kuvvetlendirmeye çalışırdım. Fakat bu defa beni tayin edenleri değil, intihap edenleri, yani münahiplerimi memnun etmeye çalışır, onlarla temas eder, ihtiyaçlarını dinler ve bunları gidermeye çalışırdım; ki yeni intihap devresinde gene intihap edilebileyim. O zaman ehliyet göstermezsem halk o mevkie ehlini seçerdi.

Binaenaleyh bu şekil anket yapacağımıza tayin usulile idarenin mahzurlarını hükümete anlatarak neşriyatta bulunsanız ve bu usulün lâğvına çalışsanız daha iyi olur, mütaleasındayım.

İştibli: H. C.

HOLİVUT'UN EN SON FİLMİ

Sinema Artisti Nasıl Seçilir?

Bu İş Nişanlı Seçmeden Daha Zorlu

Sinema perdesinde gördüğümüz artistlerin güzelliğine hayran olmayan var mıdır?

İnsan bu kadar güzel kadınların nerede ve nasıl bulunduğu hayret etmekten kendini alamıyor.

Sizin bu hayretinizi giderecek bazı malûmat verelim.

Sinema yıldızlarının nasıl seçildiği hakkında onları bulup ortaya çıkaran Demull şu izahatı veriyor:

"Artist seçmek, evlenirken kadın seçmeye benzer. Sinema güzel yüzden fazla bir şey ister. Bugün iyi bir yıldız iyi gülmelerini ve iyi konuşmalarını da bilmek mecburiyetindedir.

Sonra evlenecek bir adam bir kadını nasıl ilk görüşte sevip beyenirse, bir sinema artistinin de ilk görüşte kazanacağı muvaffakiyeti tahmin edebiliriz.

Meselâ Gloria Svanson ve Bebe Daniels ilk gördüğümüz gün bunların birer büyük yıldız olacaklarını tahminde güçlük çekmedim.

Fakat sessiz filmde çok muvaffak olmuş artistler sessiz film çıktıktan sonra iflâs etmişlerdir.

Şimdiye kadar artistlerin orta boyluları makbuldü, şimdi uzun boylu kızlar tercih edilmektedir.

Resmin ortasında görünen kadın (Giraa Moor) dur. Bu kadın meşhur bir opera muganniyesidir. Şir di sinemaya intisap etmiş ve sesli bir film çevirmeye başlamıştır. Fakat henüz filmin adı konmamıştır. Filmin çok güzel olacağı tahmin edilmektedir.

Amerika'ya Artist Akını Hâlâ Devam Ediyor

Sessiz filmin hakimiyeti zamanında, hemen bütün Avrupa sinema artistleri Amerikada toplanıyordu.

Çünkü kendini en pahalı satan san'atkârın bile gözünü doyuracak para veriliyordu.

Sesli film hakimiyeti kendini gösterince, bu muhaceretin nihayet bulacağı zannedildi. Fakat hadiseler, ortalıkta değişmiş bir şey olmadığını kâfi surette gösteriyorlar.

Hatta Amerikalılar, birçok Avrupalı san'atkârı Holivut, Los

Anjeles gibi sinema merkezlerine çekmekle kalmıyorlar, birçok Avrupa merkezlerinde film imalâthaneleri vücuda getirerek büsbütün inhisar vaziyeti tesis etmek istiyorlar. Bir filmi birçok lisanslara çevirtiyorlar.

Velhasıl, denilebilir ki, bugün bütün dünya, Amerika filmciliğinin istilâ ve tahakkümü altındadır.

Bu vaziyetten kurtulabileceğini gösteren en ufak bir emare henüz görünmüyor.

Sinema Hayatı Garip Bir Âlem

İki Artist, Bakın Nasıl Tanışmışlar

Bu sene İstanbul'da görebileceğimiz sesli filimlerden biri de "Bir Gemcinin yolu," isimdeki filimdir.

Bu filmde asıl rol Con Cilbert tarafından oynanmaktadır. Onun yanında sevimli yıldız (Leile Hyams) vardır.

Con Cilbert, Leile Hyamsı ilk defa olarak bu filmde tanışmış ve tanışmaları çok tuhaf olmuştur.

Con Cilbert, kızı ilk gördüğü ande derhal yanına giderek onu öpmüştür. Fakat bu öpüşte fena bir niyet yoktu. Çünkü çevirdikleri film öyle icap ettiriyordu, ve ilk defa filime başlarken görüşüyorlardı.

Bu filmde bunlardan maada (Jim Tully) ve (Polly Moran) vardır.

MUHARİRLE BERBER

"Şehrin ışıkları," namındaki filimi çevirmekle meşgul olan Şarli Şaplin, "Muhariple berber," namındaki komedyayı da ikmal etmeye çalışmaktadır.

"Muhariple berber," mevzuu itibarile çok gülünçtür.

Burada Şarlıyi ellerinde boks eldivenleri, ayaklarında meşhur eski ayakkapları ve beline kadar örtün siyah spor pantolonile görüyoruz.

FAYDALI BİLGİ:

ELMALAR

En İyileri Hangi Memleketlerde Yetiştiriyor?

Kanada en mühim bir meyve memleketidir. Burada meşhur Amerika elmaları yetiştirilir. Amerika elma neveleri, bilhassa kırmızı elma olarak Avrupada çok makbuldür. Avrupa iklimlerinde de yetiştirilmesi kolay ise de bütün nevelerin o kadar nefis yetişemediği anlaşılmıştır. İsviçrede tecrübe edilen Amerika elmalarından en iyi yetişen (Winesop) nevidir. Bu elma Amasya elmasından daha büyük, kırmızı ve lezzetli tatlı, gevrek, ve hastalığa mukavimdir.

Bu elma şubatta kemale geldiği için kırmızı elmaları arasında birinciliği kazanmıştır.

Nar Şerbeti

Yazın harareti kesmek için kullandığımız en ziyade serinletici şerbet demirhindiden yapılır. Nardan yapılan şerbet te demirhindi kadar harareti keser. Nar, memleketimizin mahsulüdür. Demirhindi ise Arabistan ve Mısırdan gelir. Nar şerbeti aynı zamanda müdrir olduğu için de faydası aşikârdır. Vitamini de çoktur. Binaenaleyh besleyicidir. Biraz kabız olmasında da yazın meyva bolluğunda istimalini ziyadeleştirecek bir sebeptir. Narın kabukları kaynatılarak içilirse kanlı basur hastalığına fayda verir.

Büyük Çiçekler

Aptülfeyyaz Tefvik B. hocamız, çiçeklerin en büyüğü olarak Niyagara şelâlesinin kıyılarında yetişen (Viktorya Rejya) dan bahsettiler. Üstadın tetkikleri ve (Rejya) hakkında verdikleri malûmat bu nebatın ancak Niyagara harabelisinde yetişebileceğini gösteriyordu. Halbuki bu büyük çiçek fen âleminin kıskançlığını kabartmaktan hâli kalmamış ve birçok âlimleri, amatörleri Niyagaraya kadar sevk etmiştir.

Niyagaranın azametli nebatı bu yabancılarnın elinden kurtulamamış ve bin türlü itina ile Avrupaya getirilmiştir. Elyevm (Viktorya Rejya) Liyonun nebatat bahçesinde ziyaretçilerine tebessümler saçmaktadır.

Rejya Niyagarada bulunduğu şerait dahilinde Liyonda da yaşamağa başlamıştır. Rejya gibi güzel ve onan kadar büyük ve azametli ikinci bir çiçeği de karilerimize tanıştıralım: Bu çiçek büyük bir deniz yıldızına benzemektedir. Kuvvetli bir koku neşreder. Çiçeğin kutru tamam bir metredir.

Amerikada şehir kenarlarında da yaşayan ağaçlar üzerinde tuhaf feyller olarak bulunur. Ağacın kabukları altında bulunan ve pençe şeklini andıran kökleri vardır. (Rafflesia Arnoldi) ismi verilen bu nebatın da Avrupa nebatat bahçelerinde yetiştirilmesi için tecrübeler yapılmaktadır.

Kari Gözile Gördüklerimiz..

Lâğım Ne Kadar Açık Brakılır

Yeniköy Halkı
Kokudan Duramıyor

Biz Kireçburnunda, Hakim sokağında oturuyoruz. Bu sokakta bir de Terkos kumpanyasının su deposu vardır. Tam bu su deposunun önündeki sokağın ortasında bulunan ana lâğım üç ay evvel patladı. Bu lâğım üç aydır açık duruyor. Birkaç defa Yeniköy belediyesine müracaat ettik. Lâğım kapamadılar. Bizzat belediye müdürünün kendisine müracaat ettik. Nazarı dikkate almadı. Lâğımdan etrafa yayılan koku tahammül edilemez bir haldedir. Lâğımdan çıkan sinek ve sivrisinek ordusu o civar halkın sıhhatini tehdit etmektedir. Çocuklarımız hasta oldu. Bu lâğım yüzünden hiçbir evde hava almak için pencereleri açamıyoruz. havasızlıktan bunaldık, kime şikâyet edelim? Mercinin nazarı dikkatini celbetmeniz son derece rica ederiz.

Karilerinizden: Kenan, Nuri, Emin

HER İHTİYAÇ TABİDİR

Her gün binlerce insanın saatlerce vapur bekledikleri "Adalar," ve "Köprü Üsküdar," iskelesinde tek bir tane aptesane yoktur. Dün öğleden sonra Adalara gidecek vapuru bekleyen yüzlerce insanın arasında oldukça şık giyinmiş bir hanım telaşlı telaşlı geziniyor ve köprü'nün aralık yerlerine bakıyordu. Nihayet bekleme odalarının birine girdi. Fakat vapur gelip te herkes vapura binmişti. Vapur hareket edeceği sırada hanım yerinden kalktı fakat oturduğu yer yaşı. Bunu gören bir takım kimseler de "Voyvo," yu tutturdular.

Bu, basit ve tabii bir ihtiyaçtır. Şirketi Hayriye ve Seyrüsefain müşterilerine bu kolaylığı çok görmemeliyiz.

OSMAN

NUMARA PUSLALARI

Tayyare piyango müdüriyeti, piyango biletlerini ucuz satan bayiler hak-

kinda takibat yaparak bu gibilere bir daha bilet vermeyeceğini ilân etti. Bedava dağıtılması lâzımgelen numara puslalarını müvezzil çocuklara vererek beherini birer kuruşa sattırılana karşı acaba takibat yaptırarak bunları men edemez mi? L. C.

BİR SUAL

Belediye talimatnamesinin bir maddesi, gelp geçmiye mani olmamaları için, satıcıları sokakları ıggalden men eder.

Kundura boyacıları ile sermayesi beş lirayı geçmeyen küçük esnaf hakkında bu maddeyi tamamen tatbik eden zabıta belediye memurları Mısır çarşısı ile büyük çarşıya bitişik çifçiler içindeki zerzevatçının önünden acaba hiç geçmiyorlar mı? H.

ACINACAK BİR HAL

Samatya ahalisi pek ziyade su sıkıntısı çekmektedir. Bazı kimseler bir tenekesi su alabilmek için saatlerce beklemek mecburiyetinde kalmışlardır. Mahalleli çeşmede sıra beklemeye giderken beraberlerinde mum ve vakit geçirmek için iskambil kağıtları bile götürüyorlar.

İŞ İSTİYORUM

(325) doğumluyum. Tersane fabrikalarında çalışıyordum. Terhis olundum. Şimdi işsiz kaldım. Her ne iş olursa yapmaya muktedirim. Kendime bir iş arıyorum. Her nereye olursa olsun; uzak, yakın, bakımıyarak kabul ve gitmiye hazırım. Hatta bir müddet kendimi tatmin etmek için ücretsiz çalışmaya bile.

Fatihçe çarşambada Beyciğiz mahallesinde Çikmaz araplar sokağında altı numarada: İhsan bin Halil

M. Civani

Bedbaht Baba İzmir'den İsteniyor

İki kızını berbat ettiği iddiası ile yakalanan mühendis M. Civani geçende serbest bırakıldı. Fakat bu mesele tekrar yeni bir şekle giriyor gibidir. Zira İzmir müddeiummiliği, buraca kabahati görülemiyen M. Civani'nin İzmir'e gönderilmesini istemiştir. Babalarını itham eden kızlar İzmir'dedir.

İki Romen Tayyaresi Düştü

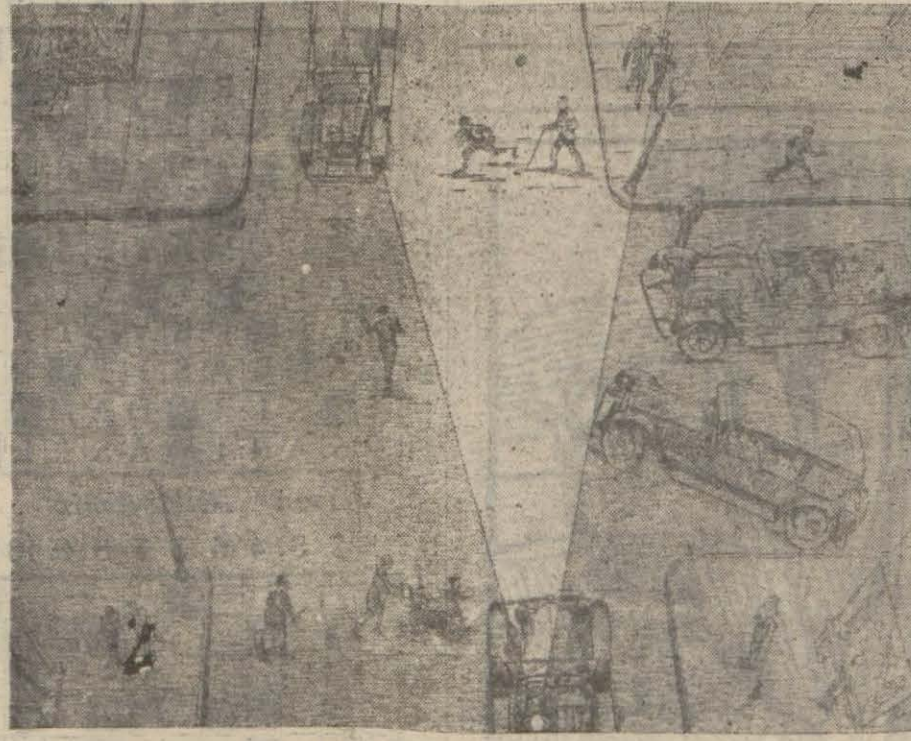
Bükreş, 11 (Hususi) — Çarşamba günü (Kalas) ve Yaş'ta birer askeri tayyare düşmüş, tayyareciler ağır surette yaralanmışlardır

Kahire Cam Sanayii Müdürlüğü..

Değerli vatandaşlarımızdan kimyager doktor Bahri Nasuhi Bey Mısır hükümeti tarafından Kahire cam sanayii müdüriyetine tayin olunmuştur.

Otomobil Kazaları

Neden İleri Gelir?.

Bugün İstanbul'un en büyük dertlerinden birini teşkil eden otomobil kazalarına karşı süratini azaltılmasından başka hemen hiçbir tedbir alınmış değildir.

Halbuki hergün içimizden bir iki kişiyi, ya hastaneye, veyahut mezarı götüren bu belânn sebeplerini araştırmak lâzım geldiğini esaslî surette düşünmeyiz.

İngiltere ve Amerika'da son zamanlarda, vukubulan otomobil kazalarının sebepleri tetkik edilmiş ve çoğunun şoförlerin gözlerindeki zaaftan ileri geldiği anlaşılmıştır.

Şoförlerin gözlerini muayene etmeden kendilerine ruhsat tezkeresi verilmemek lâzımdır. Filvaki bir şoförün herkesten ziyade sağlam göze ihtiyacı vardır. Halbuki gözü muayene edilmiş kaç şoförümüz vardır?

Şoförler için tehlikeli addedilen göz zaafı dört türlüdür. Birincisi uzaktan görme-

mek. Uzaktan görmiyen ve eşyayı dumanlı gören şoför kat'iyen otomobil idare edemez. İkincisi, gözün renkleri görmemesidir.

Bazı gözler bazı renkleri göremezler. Bazı gözler de renklerle karşı tamamen kördürler.

Gözlerinde bu zaaf olanlar renk görmediklerinin farkında değildirlir.

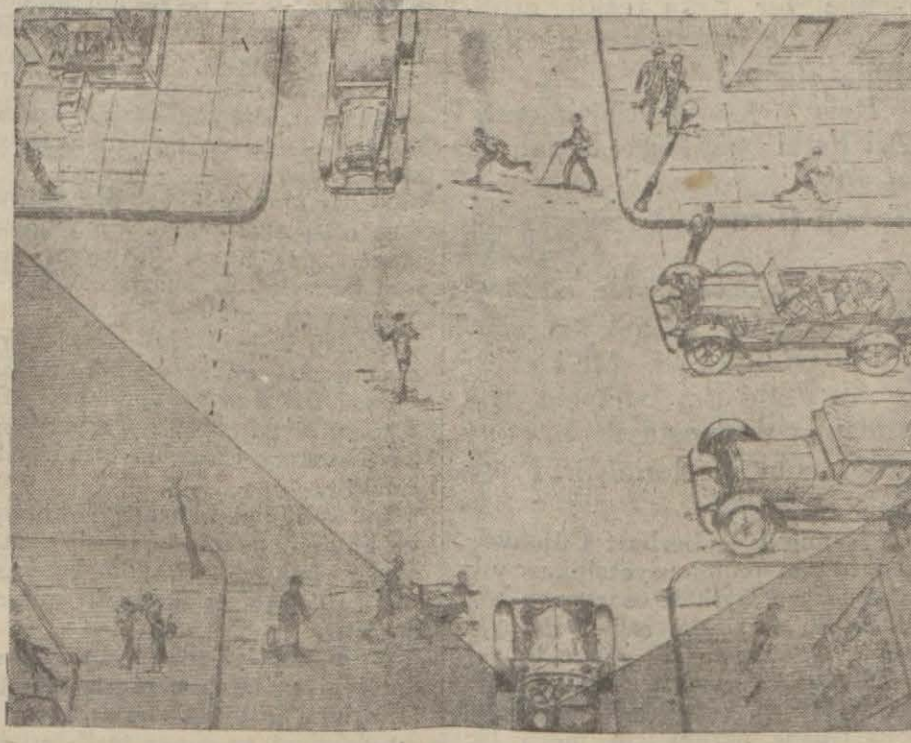
Çünkü bütün hayatlarında bütün eşyayı renkriz görmeye alışmışlardır.

Bu gibilerin şoförlük etmeleri tehlikelidir. Çünkü otomobilin arkasındaki kırmızı rengi görmiyebilirler.

Bazı gözler geceleri görmezler. Bu gibiler de geceleri otomobil işletemezler.

Bazılarının göz kenarları adeseyi iyi tanzim edemez. Bu gibiler eşyayı müphem görür. Gözlerinde bu sakatlık olanlar da şoförlük edemezler.

Şehremaneti bizim şoförleride göz muayenesine tabi tutsa fena olmaz sanırız.

boş kutunun içine koydu, kapağını kapadı ve ayağa kalktı.

Odadan çıkmadan evvel üç bavul gözüne ilişmişti, onları da gider ayak çabucak bir gözden geçirmeye karar verdi.

Rasgele birinin başına oturdu.

Fakat tam bu sırada kulağına kısa bir düdük sesine benzer bir ses geldi.

Hemen ayağa fırladı ve kulak verdi.

Bir daha hiç ses gelmedi.

Acaba yanlış mı duymuştum? Bu düdüğü İhsan çalsaydı, bir defa ile iktifa etmiyecekti.

Fakat, ne olursa olsun, orada daha fazla durmamaya karar verdi ve dışarı çıkmak

üzre iken merdivende gayet süratli bir ayak sesi işitti.

Ali Şakir, tam elini arka cebine atarak tabancasını çıkaracağı sırada odaya, uzun boylu, iri yarı, güçlü kuvvetli bir adam, elinde tabanca girdi ve derhal silâhın namlusunu Ali Şakirin yüzüne tutarak kalın ve kaba bir kahkaha salverdi. Kötu bir İngiliz şivesile:

— Şakir Efendi... Nihayet seninle karşı karşıya geldim. Şimdi daha erkekçe hesaplaşacağız. Tabii, karşımda hafifçe kımlıdamak budalalığını bile yapamazsın. Çünkü elimdeki silâh "Kolt", tur, bir saniyede senin o kof beynini tuzla buz eder.

Ali Şakirin elleri arkasın-

Kadın Ve Kalp İşleri

Amerikada Çıkan Yeni Bir Tabir

Cinsî Cazibeden Ne Murat Ediyorlar?

Cinsî Cazibe

Son zamanlarda Amerika'lılar İngilizce yeni bir tabir çıkardılar. Bu tabiri Türkçe'ye "CİNSİ CAZİBE", olarak terceme edebiliriz.

Evlenmek isteyen, işe girecek olan herkesten bunu istiyorlar. Bir mağazada satıcı olmak için bile cinsî cazibeye sahip olmanız tercih olunur.

Bu cinsî cazibe denilen şey nedir? Amerikalılar bununla ne murat ediyorlar?

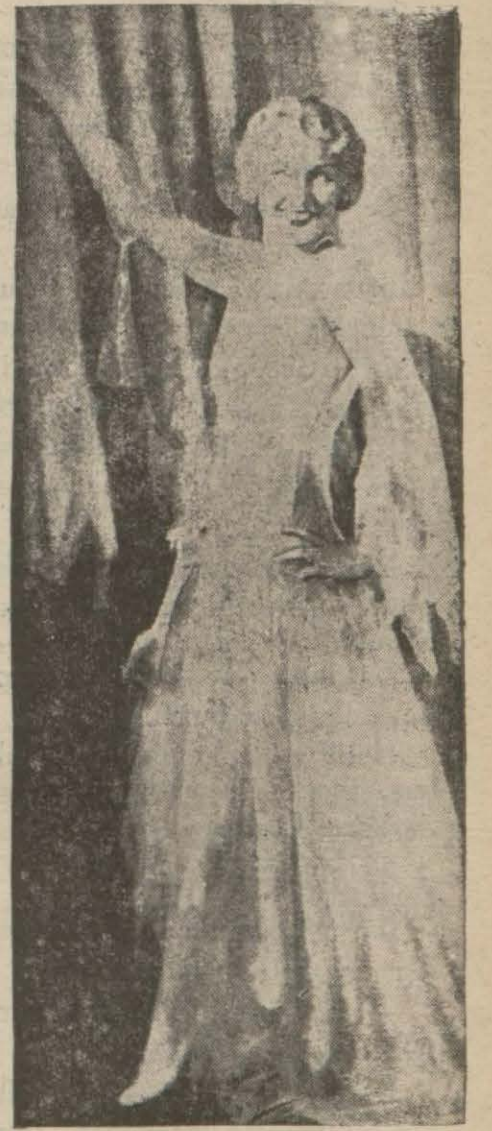
Cinsî cazibe evvelâ vücut ve çehre güzelliği ister. Endamı yerinde, çehresi düzgün, ve heyeti umumiyesi ahenkli olmayan kimselerde cinsî cazibe bulunamaz. Meselâ cinsî cazibesi çok kuvvetli bir genç kızın otomobil kazasına uğruyarak burnunu kaybettiğini farzediniz. O kızın, sizin için artık cinsî cazibesi kalır mı?

Fakat yalnız bu maddî güzellik, cinsî cazibeyi vücuda getirmeye kâfi değildir. Bununla beraber yürüyen bir takım manevi ve dimağî evsafa da ihtiyaç vardır.

İyi, fena, kadının konuşkan her bahse iştirak edebilecek derecede tahsili olmak lâzımgelir. Köşde sessiz oturan bir güzelin bir heykelden farkı yoktur. Bir heykel ne kadar güzel olursa olsun cinsî cazibeye sahip addedilemez.

HANIM TEYZE

Gece Tuvaleti

Sinema artistlerinin giydiği güzel elbiselerden bir tanesi. Bu elbise gece tuvaleti için iyi bir nümune olabilir.

Özbekistan'ın Merkezi

Moskova, 10 — Özbekistan sovyet merkez komitesi, Özbekistan merkezini Semerkant'tan Taşkend'e nakletmeye karar vermiştir.

Yorulmaksızın Para Kazanmak İstemez misiniz?

Evinize veya işinize giderken, sokakta gezerken veya birisile görüşürken her hangi bir vaka karşısında kalabilirsiniz...

Havadis nedir biliyorsanız o vakayı derhal görebilirsiniz. Bir yangın, bir katil, bir kaza birer havadistir. Rasgeldiğiniz vakalardan ertesi günü gazetelerde görmek istediğiniz biri olunca derhal telefonumuzu açınız ve havadisi gazetemize haber veriniz, isim ve adresinizi de bırakınız. Verdiğiniz havadisin ehemmiyetine göre gazetemiz mükâfatını vermeyi vazife bilir. Telefon numaramız: İstanbul "203", tür.

Karasularımızda Kaçakçılık

İzmir, 10 (Hususi) — Bir İtalyan motörü, Sakız adası karşısında karasularımız dahilinde sünger kaçakçılığı yaparken gümrük idaresinin (32) numaralı motörü tarafından yakalanmıştır.

Çantayı Kaçırırken Yakalandı

Gece saat (22) de, Cihan-girdeki evine giden matmazel İzmiro'nun el çantasını Bigalı Mehmet Tevfik isminde bir adam kapıp kaçarken yakalanmıştır.

TAKVİM

Gün 31 13-Ağustos - 1930 Hızır 100		Rumi	
Arabî	1348	31 - Temmuz - 1346	
Vakit-Ezani-Vasatı		Vakit-Ezani-Vasatı	
Güneş	9.55 5.8	Akşam	12.— 19.12
Öğle	5.7 12.19	Yatsı	1.43 20.56
İkindi	8.58 16.9	İmsak	7.59 3.12

"SON POSTA," NIN Tefrikası 19

SERVER BEDİ

İNGİLİZ CASUSLARI İLE KARŞI KARŞIYA

Bu da fayda etmedi.

Fakat, Ali Şakir kilitte oynarken oynarken, hatırladı ki, vaktile bir Viyanalı casus, bir İngiliz evrak kasasının kilidini Başvelcin ismindeki harfleri tatbik ederek açmıştı. Ali Şakir de tecrübe olarak bütün İngiliz kabinesi azasının isimlerindeki harfleri, birer birer yan yana getirdi ve gene muvaffak olamadı.

Bir de kiralın ismini tecrübe etti. Son harfi de hizaya getirince kilit açıldı.

Ali Şakir gülümsedi ve

kendi kendine söyledi.

" Bunlar hâlâ iptidai şifreden vazgeçmemişler. Her işlerini mükemmel yapan bu adamlar, bazı noktaları ihmal ediyorlar. Kirala olan muhabbetin burada manası var mı? "

Ali Şakir bir taraftan da çekmeceyi muayeneye başladı.

Çekmecenin içi baştan başa kâğıt doluydu. Ali Şakir tereddüt etmeden bütün kâğıtları topladı, muhtelif parçalara ayırdı ve ceplerine doldurduktan sonra, bir kâğıda " Yaşasın Türkiye, " diye yazdı, kâğıdı

EYİP SULTAN KİMDİR

19: Dört Arkadaş, Kalinikos'u Tutunca
Karanlık Sokağa Daldılar.

Fakat koca âlim yeniden işine dalmıştı.

Serdar büyük bir sabır ve sükûnetle zarfı kendisine uzattı:

— Okumaz mısınız efendimiz?

— Hü!?

— Vasileos'un emirlerini arzetmiştim, okumaz mısınız?!
— Ha şunu mu? Sen oku da ben dinliyorum!

Serdar Yakubun heyecandan yüreği eziliyordu.

Rum ateşi mucidinin emirnameyi görür görmez kendisini takip edeceğini zannetmişti. Halbuki şimdi iş aksi çıkmıştı.

Kalinikos kâğıdı okumak şöyle dursun eline bile almamıştı.

Yakup, çarnaçar açıp yüksek sesle kendi yazdığı kendi okudu.

Bitirince başını kaldırıp, (Kalinikos) a baktı.

Herif gene kendi işine dalmış, toprak kaplarını birinden diğerine koşup duruyordu.

— Okudum! efendimiz diye haykırdı.

İhtiyar burnundan konuşuyormuş gibi cevap verdi:

— Okudun mu evlâdım! Çok âlâ ne istiyormuş?

Serdar Yakub'un âsabi müthiş bir surette gerilmişti. İhtiyarı tuttuğu gibi kaynar toprak potanın içine sokmamak için kendini zor tutuyordu.

Son defa olmak üzere:

— Sizi Vasileos çağırıyor! emirleri var. Davetlerine icabet etmezseniz, sizi ben zorla götürüreceğim!

Sesi bu sefer okadar dik çıkmıştı ki, ihtiyar:

— Ya öyle mi? şunu bir ayak eveli söylesene be evlâdım! Bir ayak evel söylesenel dedi.

Telaşlı bir tavırla etrafa koştu, ocağı kapadı, kapları kaldırdı. Kocuğunu giydi.

— Haydi düş önüme! dedi.

İhtiyarın bu hareketi Serdar Yakubu hem sevindirmiş, hem hayrete düşürmüştü.

Kalinikos'la serdar Yakup kapıya boğru yürüdüler, nöbetçiler derhal vaziyet aldılar.

Hasan, Cafer ve Ali, Serdarın, ihtiyarı önüne katıp getirmesine memnun olmakla beraber hallerinden hiç birşey belli etmiyorlardı.

Nöbetçilerin önüne gelince, çavuşları:

— Zabıtimize ne söyleyelim efendim?! dedi.

Serdar, Kalinikos'un bakmaya lüzum görmediği emirnameyi çavuşa uzattı:

— İmperatorun emirleri var; kendilerini saraya götürüyoruz, işte emirname, zabıtimize gösterirsiniz!

İmperatorun mührünü ve resmî kâğıdı göre çavuş hürmetle yerlere kadar eğildi:

— Emir buyursanız; her ihtimale karşı size saraya kadar refakat ederim!

Serdar Yakub kurnazca bir manevra çevirdi:

— Fena olmaz!

Sonra arkasından başını salladı:

— Bununla beraber lüzumsuzdur da. Yollarda devriyeler geziyor. Nazarı dikkati celbedip halkı peşimize takmamak

Karanlıklar İçinden Bir Ses Yükseldi

İçin ne kadar az bulunursak o kadar iyidir. Siz gidip istirahat ediniz!

Bu sözlerin arkasından nefeslerin yüzüne bile bakmaya lüzum görmeden, Kalinikosun koluna girdi. Zorla ve sürükler gibi aldı götürdü.

Dış kordonu da aynı suretle geçtiler. Kimse, Kalinikos'un araplar tarafından kaçırıldığını aklına getiremezdi.

Hatta bu ihtimal ihtiyar Kalinikos'un da aklına gelmediğinden, ikide bir:

— Aman yavaş yürüyün. çok hızlı gidiyoruz! diye şikâyetinde bulunuyordu.

Cafer Kalinikosun bu haline sinirlenmekle beraber, belki birşey çaktırım düşünmesine ağzını hiç açmıyordu.

Fakat nihayet dayanamadı, Hasanın kulağına eğildi:

— Biraz sonra çuvalın içinde başına geleceği düşünmüyor, mütemadiyen dir dir dırlanıyor! Artık ben sıkıldım, atalım şunu bir sokağın içine.

Filhakika, Bizans'ta büyük caddelere bitişik olarak okadar çok dar ve karanlık sokaklar vardı ki, içerisinde adam öldürülse on adım öteden görmenin imkânı yoktu.

Bu sokaklardan birinin önüne gelince Serdar Yakub etrafına bakındı, kimseler görünmüyordu.

[Arkası var]

Yeni Fırka Programını Neşretti

Serbest Cümhuriyet fırkası İstanbul vilâyetine şu telgrafı İSTANBUL VİLÂYETİNE

Efendim, Cemiyetler kanununa nazaran Serbest Cümhuriyet fırkası namile bir fırka teşkil ettik. Tescili ile müsaadesinin itası istida olunur.

Reis Kâtibi umumî
Ali Fethi Nuri (Kütahya)

Aza Aza
Tahsin (Ardahan) Reşit Galip (Aydın)

İstida polise havale edilmiştir. Muamelesi bitmek üzeredir. PROGRAMIN METNİ

Ali Fethi Bey vilâyete aynı zamanda da posta ile fırkanın programını göndermiştir. Program şudur:

Madde 1 — Serbest Cümhuriyet fırkası cümhuriyetçilik, milliyetçilik ve lâyiklik esaslarına bağlıdır. Bu esasların millet bünyesinde ebedileşmesi gayesidir.

Teşkilâtı esasîye kanunundaki hürriyet ve masuniyet haklarını bilâ istisna herkes için mer'î tutacak ve hiçbir arzuya uğratmayacaktır.

Madde 2 — Vergiler millet efradının iktisadî teşebbüs kabiliyetini sarsımayacak ve halkın takatı hududunu aşmayacak derecede tahfif olunacaktır.

Vergi tarhında daha salim esaslara istinat edilecek ve tahsilindeki yolsuzluklar kaldırılacaktır.

Madde 3 — Fırka, devlet varidatının semereli surette sarfına dikkat ve büyük nafia teşebbüsleri masraflarının yalnız bir nesle tahmilinden iktisap eder.

Madde 4 — Fırka, paramızın kıymetini biran evvel tesbit için tedbir almak ve memleketimizde iş görmek istiyecek harici sermayeye bu suretle yol açmak azmindedir.

Madde 5 — Fırka, vatandaşların refahına, mali ve iktisadî her türlü teşebbüslerine engel olan hükümet müdahalelerini kabul etmez. Memleketin iktisadî hayatının inkişafında her türlü teşebbüs erbabının zahirdir.

Cümhuriyetin menfaatleri için girişilmesi icap eden iktisadî iş-

Son Posta'nın Bilmecesi

Dünkü bilmecemizin halledilmiş şekli şudur:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

1	S	O	P	A	A	D	A	K				
2	S	T	E	R	Ç	I	N	S				
3	O	T	K	A	D	I	N	K	A			
4	P	E	K	Ç	O	K	B	I	R			
5	A	R	A	Ç	M	D	A	R	I			
6				D	O	M	A	T	E	S		
7	A	Ç	I	K	T	V	I	D	A			
8	D	I	N	D	E	V	T	A	S			
9	A	N	B	A	S	I	T	M	I			
10	K	K	I	R	D	A	M	L				
11	S	A	R	I	A	S	I	L				

Yeni Bilmecemiz

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												

Soldan Sağa, Yukardan

Aşağı:

- 1 — Kkuru soğuk (4), duvara sürülür (4)
- 2 — Balci (3)
- 3 — Galata (7)
- 4 — ...
- 5 — İncecik deri (3), kulf (3), atkı (3)
- 6 — İçki (4), insan (4)
- 7 — Bitişik (3), işve (3), müsbaka (3)
- 8 — ...
- 9 — Hayat sürmek (7)
- 10 — Fakat (3)
- 11 — Yapmak (4) yağlı tahta(4).

Çocuk Sütunu

Rüzgârla Elmanın Hikâyesi

Kırmızı Elma, Ağaçtan Nasıl Düştü..

Peri'nin evinde bir elma ağacı vardı. Ağacın üstünde güzel, kırmızı bir elma vardı. Güzel elma uyuyordu. Peri bahçede oynarken elmayı gördü. — Güzel elma, kırmızı elma; seni görüyorum. Bana gelse. Kucağıma düşsenel Diye bağırdı. Fakat elma uyanmadı. Periyi işitmedi.

Ağaçta bir kuş vardı. Kuş (Peri) yi gördü. Elmayı uyandırmak için öttü durdu. — Uyan elma, uyan! Uyan da küçük kızın kucağına düş, diye yalvardı. Fakat elma uyanmadı. Kuşu işitmedi.

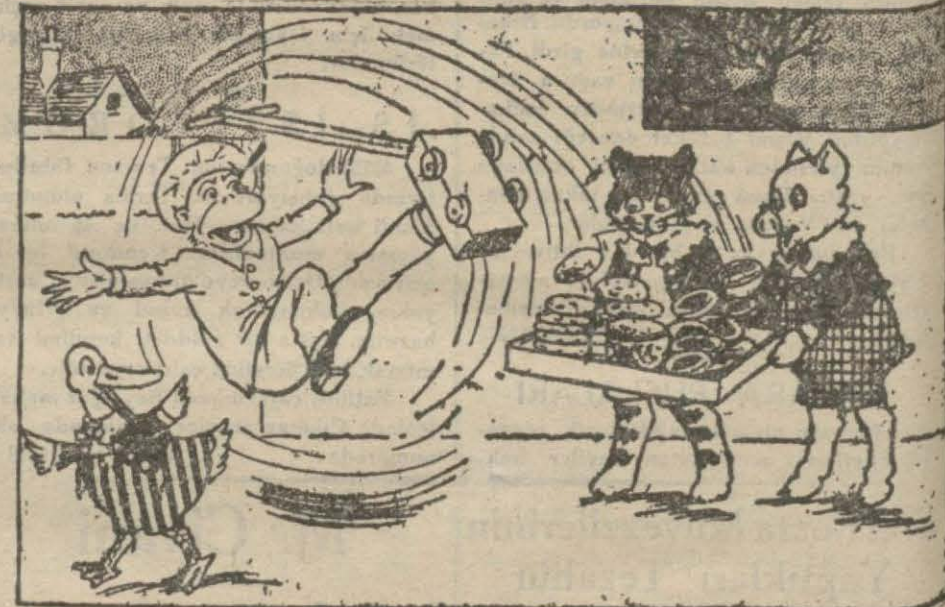
O sırada güneş göründü.

Küçük kız güneşe yalvardı: — Güneş, güzel Güneş, elmayı sen uyandırabilirsin. Şunu sen uyandırsana. Güneş elmaya baktı. — Güzel elma, ben seni görüyorum, uyan sana! Dedi Uyan ve küçük kızın kucağına düş. Fakat elma yine uyanmadı.

Nihayet rüzgâr geldi. — Vuuu... Vuuu... Diye esti. Güzel elma ben seni görüyorum. Haydi uyan bakalım. Uyan da şu küçük kızın kucağına düş. Vuuu... Vuuu...

Küçük kırmızı elma derhal uyanı ve küçük kızın kucağına düştü.

CİCİ, BİCİ, KUKU

Şebek Ağabeyin Başına Gelenler

Cici: — Aman ilerleme, dur Şebek ağabey! Diye bağırdı. Ama Şebek ağabey söz anhyacak gibi değildi. — Beni yolundan alkoymayın! dedi. Ve der demez görmeden Kuku'nun arabasının içine bastı, Ayağı kaydı, Ayakları araba ile beraber havalandı. Başındaki simit tablası da uçtu. Fakat Cici ile Bici bunun böyle olacağını daha evvel anlamışlar ve

hazırlanmışlardı. Tabla düşmeye başlayınca hemen yakaladılar. Tablanın içi taze simitle, pandispanyalarla dolu idi. Yere bir tane bile düşmemişti. Şebek ağabeyin ayağı yere basınca hemen: — Kim ayağımı kaydırdı? Diye sordu. Cici ile Bici hemen anlattılar. Şebek ağabey kabahatinde kendisinde olduğunu anlayınca teşekkür etti. Üçüne de birer simit, birer pandispanya verdi.

Bugünün Meselelerinden

[Baş tarafı 1 inci saytada] Bu muazzam kârın şirketin (750000) liradan ibaret olan sermayesine nisbeti (%40) a ve amortisman için ayrılan miktar da dahil edilirse yüzde seksene varmaktadır. Bu neticeyi doğuran sadece (750,000) lira şirketin sermayesi değildir. Şirketin kullandığı hükümetin (3,000,000) lirasıdır ki bu fevkalâde vaziyeti temin etmektedir.

Hükümet sermayedar sınıfta fabrikada müşterek olmadığına göre lârdan hisse alamaması tabiidir. Olsa olsa paraları için az çok bir faiz almakta olmalıdır. Bunun miktarını gerçi bilmiyorsak da fabrika sahiplerine münhasır kalan büyük kâra nazaran hiç mesabesinde olacağı şüphesizdir. Asıl nazarı dikkatimizi celbeden diğer mühim bir nokta da şudur:

Bilanço yapan idare meclisi, raporunda yedi sekiz kişiden ibaret idare meclisile memurlarına senelik ikramiye olarak (65.000) liranın kârda ayrılarak dağıtılmasıdır. İdare

meclisi azasının hakkı huzurlarını veya muayyen maaşlarını ayrıca her ay almalarına ilâve ten aza başına sekiz bin lira verilmesi milletin muhtelif suretlerle tahammül ettiği fedakârlıklar neticesinin ne şekilde istimal edildiğini göstermeye kâfidir.

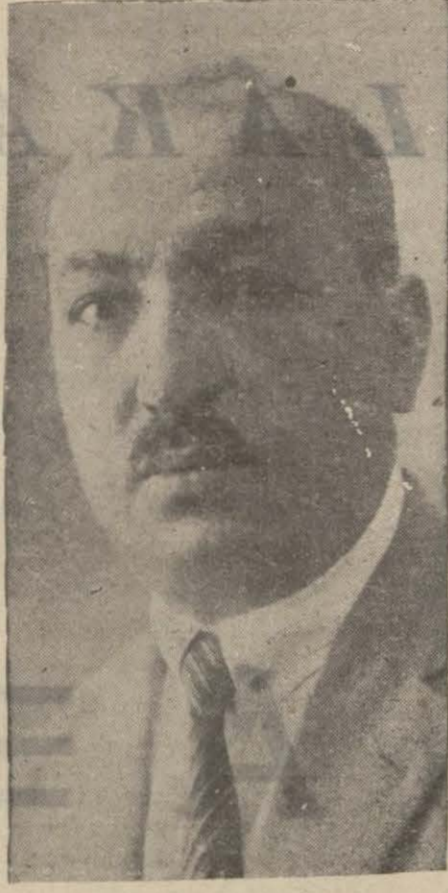
İki üç gün evvel bir gazetedede istok şekerler hakkında fabrika müdürünün beyanatı intişar etmişti. Bu beyanata nazaran fabrikanın elinde dört beş yüz vagon istok şeker bulunmaktadı.

Tahkikatımıza nazaran fabrikanın geçen sene çıkardığı şekerlerin miktarı zaten bu kadardır. Demek ki bir senedenberi hiç mal satmamıştır. Sebebinin ne olduğunu anlayamadık da bundan dolayı millete gelen zararı anlamak hiç te güç değildir.

Kambiyonun buhranlı aylarında bu şekerler piyasaya çıkarılsaydı şüphesiz memleketin ihtiyacı için hariften getirilen bir o kadar şeker yüzünden (500 bin liralık (döviz) memlekettan çıkmazdı.

İttihatçılar Divanı Âlide Hesap Veriyorlar.. Süveys'te Asker Toplanmasına İtiraz edenlere Enver'in Cevabı: Mısır'a Ordu Sevkedemez Miyiz: Görürler..

Ilyas Sami B.

Ben:

— Bu [tedbirler husumeti celbetmekten başka bir şey yaramaz, çünkü Mısır zaptedilemez, binaenaleyh hudut üzerinde asker toplamaktan vaz geçilmelidir, dedim.

Bu cümlele Enver paşa fena halde aldı:

— Görürler, dedi.

Mukabele ettim:

— İnşallah tahminim yanlış çıkar.

Şimdi bu muhavereyi nakletmekten maksadım o vakit hüküm süren zihniyeti göstermektir. Maamafih muhavere bundan ibaret kalmadı.

Enver paşa Talât beye dönerek:

— Bak işitiyor musun? Mahmut paşa ne diyor? Ben orduyu Mısır'a nasıl sevkedebilir miyim? dedi. Cevap vermiye lüzüm görmedim. Esasen biraz sonra da vükelâ meclisi dağıldı.

Karadeniz hadisesi hakkında itilâf devletlerine vereceğimiz notayı Sadrazam Paşa yazacaktı, üzerine almıştı, fakat ertesi gün kendisini görmiyeye gittiğim zaman:

— Bugün toplanmıyacağız, dedi.

Çünkü notayı daha yazmadım.

Canım sıkıldı. Vak'ınm üzerinden üç gün geçmişti. Filen muhasama halindeydik, bununla beraber muharebenin önünü almak el'an mümkündü. Fakat biz bu maksatla icap eden tedbirleri ittihaz etmiyoruz, geciktikçe gecikiyoruz. Tekrar:

— Notanın yazılıp verilmesini, rica ettim.

Aradan yirmi dört saat daha geçti.

Ertesi gün tekrar sadrazam paşanın yalısına gittim.

Sait Halim paşa, Halil ve Talât Beylerle birlikte yazı odasında. Bitişik odada oturarak bekledim. Benim kulağıma gelecek kadar yüksek bir sesle konuşuyorlardı. Haber gönderdim; bir çeyrek saat kadar beklettikten sonra içeri girmeliğime müsaade ettiler.

Sait Halim paşa bugün daha neşeli görünüyordu. Vaziyeti sordum?

Bilhassa:

— Muharebenin nerede olduğunu öğrenmek isterim, dedim.

Amiral o gün avdet etmişti. Binaenaleyh sualime cevap verebilirlerdi. Filhakika Halil Bey:

— Sivastopol ile boğazın orta yerinde cevabını verdi.

Fakat bu ifade, bir gün evvelki resmi malûmata muvafık değildi, esasen hadise de söylendiği şekilde cereyan etmişti.

Bunu nereden biliyorsun, diyebilirsiniz.

Söyliyeim, biraz evvel anlatmayı unuttum:

Bayramın ikinci günü Karadenizden bir iki torpido geldi. Bunların zabıtları tecavüzün tarafımızdan yapıldığını söylüyorlardı. Her ne ise bugünkü içtimamızdan faydalı bir netice çıkmadı. Ertesi gün Babıâlide toplanmaya karar verdik.

BORSA

İstanbul 12 Ağustos 1930
— Kapanan fiatlar —
NUKUT

Kuruş	Kuruş
1 Altın 921,—	20 Leva 31,—
1 Mecidiye 58,50	1 Florin 82,50
1 Banknot 240,50	20 Koron 125,—
1 İsterlin 1038,25	1 Avusturya ş 31,—
1 Dolar 212,50	1 Pezeta 24,50
20 Fransız fr. 168,—	1 Mark 50,50
20 Liret 224,—	1 Zloti 24,50
20 Belçika fr. 117,50	1 Pengo 37,—
20 Drahmi 55,—	20 Ley 25,50
20 İsviçre fr. 820,—	20 Dinar 77,—
	1 Çernoveç —

Kuruş	Adet Sa
1 İsterlin 1034,25	1 T.L. Florin 1,17
1 Çernoveç 1088,—	1 " Koron 15,87
20 Ley 79,10	1 " ŞilinAv.3,33,12,
Adet Sa.	1 " Pezeta 4,27,50
1 T.L. Dolar0,47 15	1 " Mark1,97,06,25
1 " Fr. fr. 11,97	1 " Zloti4,19,62,50
1 " Liret 8,99,25	1 " Pengo 2,68,75
1 " B.fr. 3,36,50	1 " Dinar 26,58
1 " Drahmi 36,25	
1 " İ. fr. 2,42,12	
1 " Leva 64, 82	

HİSSE SENETLERİ	
İş Bankası 9,65	Terkos 39,50
Anadolu D.Y. 18	Çimento Ars. 26,50
Reji 6,90	Ünyon —
Şir. Hayriye 16,30	Şark değirme. 1,95
Osmanlı B. 60,—	Balya K. A. 4,90
Tramvay 10,15	Şark merkezEc. 3,25
Umumi Sigorta10,15	Telefon 25,—
Bomonti 43,90	

İSTİKRAZLAR	TAHVİLLER
Dahilî 97,—	Tramvay 4,32,50
Şark D.Y. 5,50	Tünel 4,35
Düny Muvah. 106,75	Rihtm 15,95
gümrükler 5,10	Anadolu 1 31,75
Sayd mahi —	" 2 31,75
Bağdat 1903 57,—	" 3 47,—
Techi. Askeriye —	

TİCARET ve ZAHİRE BORSASI

Yukarı fiatlar	
Bugday Kr. Para Un Kr. Para	
Yumuşak 935—	Ekstra —
Kızılca 810—	B. yumuşak 975
Süster —	B. sert 870
Sert 925—	İHRAÇ EYİSİ
ZAHİRE	
Çavdar 5,30	Afyon Karahisar —
Arpa —	Tiftik Ank. —
Mısır 100,—	Adana Pamuk —
Nohut —	Fındık iç Gire. —
Kuş yemi —	

VAPURLAR

Seyrisefain

Merkez acentesi Galata köprü başında Beyoğlu 2362
Şube acentesi Mahmudiye hanı altında İstanbul 2740

İskenderiye sürat postası

(Cumhuriyet) vapuru 15 Ağustos cuma 13 te Galata rıhtımından kalkarak cumartesi sabahı İzmir'e ve akşamı İzmir'den kalkarak pazartesi İskenderiye'ye varacak ve çarşamba İskenderiye'den kalkarak İzmir'e uğruyarak İstanbul'a gelecektir.

Trabzon ikinci postası

(Ankara) Vapuru 14 Ağustos perşembe akşamı Galata rıhtımından kalkarak Zonguldak, İnebolu, Sinop, Samsun, Ünye, Fatsa, Ordu, Gireson, Trabzon, Rize, Hopa'ya gidecek ve dönüşte pazar iskelesile Rize, Of, Sürmene, Trabzon, Polathane, Görele, Gireson, Ordu, Fatsa, Samsun, Sinop, İnebolu'ya uğruyarak gelecektir.

Mimar Ve İnşaat Mühendislerine:

İdare inşaat hey'eti feniyesinde (Beşbin) kuruş aslı maaşlı bir mimarlık münhalidir. Talip olanların Ağustosun 14 ne kadar şahadetname, ehliyetname gibi vesaiki resmîye ve mutebe-reyi hamilen bir kit'a fotoğraflarile beraber idare Levazım müdürlüğüne müracaatları.

Müllerin Raporu Devam Ediyor

Sanayi İçin Ne Gibi Şart Lâzımdır?

Perim Usulü Pahalılık Doğurur.

Konya ovasının son zamanlardaki mahsul fıkdaı ve bundan mütevellit buhranın bir afet haline inkılâbı, birçok köylerin metruk kalması ancak bu suretle izah edilebilir. Bilhassa büyük mikyastaki ve masraflı plânların daha dakik ve itinalı mülâhazalara mevzu olması icap eder.

Memlekette muhaceret ve iltihak eden vatandaşların gerek toprak itibarile, gerek münakale ve sıhhat şartları itibarile terkettikleri yerlerin şartlarına uygun muhitlerde çalışabilmelerini ve müsait sayı imkânlarını bulmalarını temin edecek bir iskân siyaseti de müstacel vezaiften birini teşkil eder.

Zirai ıslahat programı fikrimce iki büyük tedbir gurusunu ihtiva etmektedir.

1 — Ziraat, müştegil nüfus arasında, bilgisinin ve yapabilmeminin tamimi,

2 — Zirai faaliyetin gayri kabili ihmal esaslarını teşkil eden tabii ve iktisadi şartların temin ve ıslahı.

Bunların teferruatı hakkında mütealea beyanımı mütehasşis-lara terk ediyorum.

SANAYİN TEŞVİKİ

Son zamanlarda Türkiye'de hususi bir itina ve himayeye mazhar olan bir iktisadi faaliyet şubesi varsa o da sanayidir.

Kapı tülâ syon ların ilgası, hükümete gümrük sisteminin tanziminde serbestii tam vermiş, gümrük sistemi de bilhassa bu sene zarfında sanayi inkişafına hizmet etmek maksadile tam himayekâr bir mahiyet almıştır.

"28," mayıs "927," tarihli teşviki sanayi kanunu ise bahşettiği muafiyetler ve bundan başka da derpiş ettiği primlerle bugün henüz başlangıçta bulunan sanayi inkişafına hizmet etmek gayesile ısdar olunmuştur.

SANAYİN ŞARTLARI

Bir memleketin sanayii o

memleketin bünyesinin hususiyetlerine göre olan tabii şartlarına tabidir. Bu şartların en mühimleri şunlardır:

1 — İşlenecek olan mühim, iptidai maddelerin mevcudiyeti,

2 — İşletmeler için lâzım olan muharrik kuvvetlerin mevcudiyeti,

3 — Muallim amelenin mevcudiyeti,

4 — Büyük mikyasta mevzii istihlak kabiliyeti.

Bu şerait ne derece birleşmişse, esası da sağlamış olur. (2) ve (4) rakamlarile gösterilen şartlar Türkiye'de umumiyetle, yahut umumiyete yakın bir nisbette mefkuttur.

Smaî faaliyet için mevzu bahis olan iptidai maddeler, ziraatle alakadar olanlardır. Hangi sanayi şubelerinin hükümetçe mazharı teşvik olmaları lâzım geleceği meselesi de bu suretle halledilmiş olmaktadır.

PRİM USULÜ

Şimdilik münhasıran bazı mensucat sanayii, değirmen sanayii, yağ t'siri gibi sanayi şubaları varididir hatırlanabilir.

Bundan başka gerek teessüs mevkiî, gerek istihsal bulunup himayeye muhtaç olmayan ve memaliki ecnebiyedeki mümasilinden daha ucuza mal edebilen mamulât imal eden sanayi şubaları varsa, bunlar mevzu bahis olacaktır.

Zira sayı kuvvetleri, ihracat maddeleri istihsal eden ziraate dahi gayri kâfi olan bir memlekette sanayii primle teşvik etmek ve bu sanayi mamulâtını halka ecnebi mümasilinden daha pahâlî ödemek faydasızdır.

Kârsız çalışan bu gibi sanayi nihayet yine sönmeye mahkûmdur. Ve devletin sanayii teşvik maksadile bahşettiği fevâit ve muafiyetler de bu sanayie yatırılan sermaye gibi esasen zayıf olan memleket iktisadiyatının zararına heder olup gidecektir.

[Arkası var]

Türk Hududu Cenuptan Ve Şarktan Tecavüze Maruz Kaldı. Tafsilâtını Yarı Okuyacaksınız...

Gömlek Ve Nal Fabrikası
İstanbul'da yeniden bir gömlek ve bir nal fabrikası açılmak üzere. Eldeki istatistiğe nazaran İstanbul semtinde Beyoğlu semtinden ziyade fabrika vardır.

Müracaat evi
Apartman ve emlak satanlarla kapitalistlerin teğriflerini rica eder. Galata Aleksiyadi Han telefon B.O. 474

3 üncü Millî Türk Tıp Kongresi Zabıtları: Türkiye Tıp Encümeninden: Üçüncü Millî Türk Tıp Kongresi zabıtları kitap halinde basılmıştır.

14 Ağustos Bu tarihi unutmayın
Müsabakalı, mükâfatlı hikâye serisine ait cevaplar "14," ağustos günü akşamına kadar kabul edilecektir. Ertesi gün, doğru neticeler neşredileceği için sonra gelecek cevaplar nazarı itibara alınmayacaktır. Dışarda bulunan karilerimizin de iştirakini temin içindir ki cevap kabul müddeti biraz uzunca tutulmuştur.

Yardımların Para Verilir
Beyoğlu ve Şişli civarında müteaddit apartmanlarla Kadıköy Göztepe, Feneryolu taraflarında acele satılık ve kelepik köşkler vardır. Galata Ada Han ikinci kat No. 16-18 tel. Beyoğlu 3837

Yüzme Ve Atlama Müsabakası
Bebek deniz hamamlarında Ağustosun 15 inci Cuma günü saat 11 den bir kade kadar yüzme ve atlama müsabakaları vardır.

İSTASYON LOKANTASI

Sirkeci civarında En rahat ve en Temiz lokantadır. Alaturka ve Alafranga Her yemek ve her l'çki bulunur. Servis mükemmel Fiatlar mute dil dir.

ÖĞLE VE AKŞAM YEMEKLERİNİZİ

İstasyon Lokantasında Yiyiniz. Eski Postane binasındadır.

SON POSTA

Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetesi.
İdare: İstanbul, Nuruosmaniye Şeref sokağı 35-37
Telefon: İstanbul - 203
Posta kutusu: İstanbul - 741
Telgraf: İstanbul SON POSTA

ABONE FİYATI	
TÜRKİYE	ECNEBİ
1400 kr.	1 Sene 2700 kr.
750 "	6 Ay 1400 "
400 "	3 " 900 "
150 "	1 " 300 "

Gelen evrak geri verilmez. İlanlardan mesuliyet alınmaz.

YENİ FİRKA

FETHİ BEYLE MÜLÂKAT

YARIN

AKBABA

GAZETESİNDE OKUYUNUZ

Tütün eksper kursu Tütün inhisarı U. Müdürlüğünden:

Ortaköy'de Feriyedeki Tütün Eksper kursuna kabul edilmek için:

- 1 - Türk olmak ve (1912 - 1905) (1328 - 1321) doğumlu bulunmak;
- 2 - En az orta tahsili eksiksiz bitirmiş olmak;
- 3 - Tam sıhhatli ve bünyesi tütünle işigale müsait bulunmak ve ağır cezaları müstelzim cürümlerden ve muhilli haysiyet kabahatlarından dolayı mahkûm olmamak lazımdır.

İstekli olanlar bir istida ile Galata'da Tütün inhisarı umum müdürlüğüne müracaat ve;

- 1 - Nüfus cüzdanı veya tezkeresi;
- 2 - Mektep şahadetnamesi;
- 3 - Nihayet bir senelik çiçek aşısı şahadetnamesi;
- 4 - Mahalle veya köyü ihtiyar heyetinden, polis veya jandarma dairelerinden müsaddak hüsnühal varakası.
- 5 - Dört tane fotoğrafı; hemen tevdi etmelidirler.

Ancak yukarıdaki şartları haiz olupta bu vesikaları ve saireyi (23 ağustos 1930) saat on yediye kadar tevdi edenler adedi mürettepten fazla talip zuhurunda yapılacak olan müsabaka imtihanına girebilirler.

Müsabaka imtihanı (25 ağustos 1930) da başlayacak ve orta tahsil derecesinde türkçe, hesap, hendese, fizik, kimya ve tabiiyattan yapılacak ve üç dört gün devam edecektir.

Talebinin sıhhi vaziyeti idare hekimleri tarafından tesbit edilir. Kabul edilen talebe nazari ders günlerinden maada olan günlerde muhtelif imalâthaneler ve depolar ve fabrikada âmele gibi çalışır,

Talebeye hiç bir ücret verilmez.

Ankara nafia başmühendisliğinden:

108756 lira 49 kuruş bedeli keşifli (43) adet ayakları kârgir köşeleri yono tabliyesi ahşap olmak üzere kızılcahamam - Çercede yolu üzerindeki köprüler kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Yevmi ihale 17 Ağustos 930 pazar günü saat on beşte Ankara encümeni daimisindedir. Talipler keşifname ve şartnameyi görmek üzere Ankara ve İstanbul baş mühendisliklerine müracaatları ve yevmi ihaleden evvel teklif mektuplarının encümen riyasetinde bulundurulması ve teklif varakalarile yüzde yodi buçuk nisbetinde teminat mektuplarının ayrıca bir zarfla gönderilmesi ilân olunur.

At Yarışları

Bakırköyünde Veli Efendide
15 Ağustos Cuma günü. Hususî trenler, bahsi müşterek.
Bu Cuma Karacabey Harasının mahsulleri olan taylar satılacaktır.

İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Umumî Müdürlüğünden:

İdaremizin kabul ettiği boş rakı şişelerinden 29,5 santilitrelik 250 gramlıkların temizleri 3,5 ve kirlileri 3 ve 56,5 santilitrelik 500. Gramlıkların temizleri 4,5 ve kirlileri 4 kuruşa toptan ve perakende olarak idarenin Kabataş ambarında mübayaaya edilmektedir.

Satmak isteyenlerin mezkûr ambara müracaatları.

Koenig ve Bauer

FABRİKASININ TİPO MAKİNELERİ
DÜNYANIN EN MÜKEMMEL
MATBAA MAKİNELERİDİR

VÜRZBURG
Almanya

MÖDLİNG
Avusturya

TÜRKİYE VEKİLİ

İ. HERMAN GÜTENBERG YURDU

Ankara caddesi No. 27 - 29

Kataloglar Ve Fiyat Listesi Meccanen Gönderilir
Tedyatta kolaylık gösterilir

Meşhur balçık panayırı

SARAY KAZASI BELEDİYESİNDEN:

Trakya Sarayında her sene Ağustosun 31 inci günü kurulması mutad (Meşhur Balçık Panayırı) bu sene de kurulacaktır.

Üç gün hayvanat ve üç gün de manifatura ve emteai saire alış veriş olmak üzere altı gün devam edecektir.

Ötedenberi tüccaran arasında pek büyük rağbete mazhar olan panayırımıza gelecek esnaf ve tüccaranın özheri cihet memnu kalacakları ilân olunur.

Hilâliahmer İstanbul merkezinden:

Hilâliahmerin yazlık balosu 21 ağustos 930 perşembe günü akşamı saat 22 de Adalar şubesi tarafından Büyükkada Yat kulübünde verilecektir.

BİLETLER;

Hilâliahmer Adalar şubesinde,
İstanbul cihetinde:

Hilâliahmer İstanbul merkezi,

Türkiye İş bankası,

Ziraat bankası,

Ertuğrul mağazası,

Mehmet Kâzım eczanesi "Eminönünde,"

Beyoğlu cihetinde:

Beyoğlu Hilâliahmer şubesi "İstiklâl caddesi,"

Galatasaray Milli sanayi sergisi

Beyoğlu Tokathyan oteli,

Büyükdere Tokathyan oteli,

Beyoğlu Perapalas otelinden alınabilir.

Fiatlar: Bir çift 5 lira

Tek hanım 2 "

Tek Bey 3 "

İstanbul 4 üncü icra dairesinden: Gülizar hanımın Ahmet efendiden borç aldığı yedi yüz seksen liraya mukabil alacaklıya birinci derece ve birinci sıra numarasile ipotek irae edilen Veznecilerde Sekban başı Yakup ağa mahallesinde Vezneciler caddesinde atik 14, 16 numaralı credit 18, 20 numaralı mukaddema maa dükkân bir bap hane elyem iki bap haneden atik 16 numaralı mahallini tamamı ile atik 14 numaralı mahallin 12 de beş hissesi müzayedeye konularak 16 numaralı mahal iki yüz elli ve 14 numaralı mahal yüz elli lira bedelle talibi uhdesinde olup bedeli müzayedede haddi lâyıkında görülmediğinden müzayedenin bir ay müddetle temdidine karar verilmiştir. Hudedu: Sağ tarafı Reşit efendi sol tarafı İzzet efendi menzilleri arkası Beyazıt hamamı divarı öñü yol ile muattır. Mesahası: Üzeri oda dükkân mahalli kırk beş arşın diğeri otuz iki arşın üzerinde olyovm 15 numaralı mahar-rer haneye tek katlı kapıdan

girilir. Zemini, taşlık parke ve altı ikinci katta ufak bir gezinti mahalli bir oda bir aralık bir halâ üst katta bir ufak gezinti mahalli bir oda en üst katta bir sandık odası mahalli bir çinko döşeli daraça ve evin harici ve dahili sıvasız nim kâgirdir. Diğer hane altı dükkân mahallini havf binaya 16 numaralı hanenin birinci katında bir kapı ile sofaya geçilir. Burada, bir sofa üzerinde iki oda bir de halâ mevcuttur. Ahşap mühtacı tamir, dükkân henüz inşa edilmemiş tarzdadır. Üzerinde 16 numaraya yazılı hane ye 1440 diğere emläke 1570 kıymet takdir edilmiştir. Fazla mülümât 28-4125 dosyada talipler hisseye musip kıymetinin % on pey akçelerile müracaatları ve ihalei evveliyesinin 21/8/30 tarihinde saat 1 den 15,30 kadar yapılacak ilân olunur.

Mes'ul müdür: Selim Ragıp